Milliyet

ÇOCUK

26 Mart 1979 • Sayı 13 • 10 Lira

Her hafta ANSİKLOPEDİ eki armağan ediyoruz

BİR ÇİZGİ ROMANIN TAMAMI GÜNEŞİN OĞLU

İç sayfalarda: HALİT KIVANÇ sizlerle

KAPTAN VE ÇOCUKLARI
JOE/MUSIAL
SNIFF SNIFF
SNIFF
SNFF SNIFF SNIFF
HEH-HEH HEE
MERHABA KAPTAN
AYYY SEN MISIN
TEŞEKKÜRLER KAPTAN
ŞEEY
PASTANIZI NE ÇABUK BİTİRDİNİZ..
BİZE KALMADI KİKAPTAN HEPSİNİ YEDİ.. SEN İYİSİ Mİ BİZE BİR TANE DAHA YAP ANNE..
BUNU DA YERSEN ARTIK
O NUMARAYI BİR KEZ YUTARIM, BEN DE MEK KARTONDAN ANNENİZİN MASKESİNİ YAPIP BENİ KANDIRACAKSINIZ
10-8
HIZLI VUR ANNE
İMDAT KURTARIN BENİ. BÖYLE GİDERSE HER YANIM ŞİŞECEK...
MUSIAL
PUF-PUF

BİZDEN SİZE

BU SAYIMIZIN ansiklopedi ekinde "Havacılık" konusunu sürdürüyoruz, sevgili okurlar... Gelecek hafta vereceğimiz ekle bu bölüm de tamamlanacak... 15. sayımızda bir başka bölüm başlayacak... Sizlere "Denizcilik"in tarihini, gelişimini anlatacağız. Sizlerden aldığımız mektuplarda, ansiklopedi eklerini sevdiğinizi, onları ileride ciltletmek üzere sakladığınızı yazıyorsunuz. Daha önce belirttiğimiz gibi, size cilt kapaklarını da sunacağız. İlginize candan teşekkürler...

ULUSLARARASI Çocuk Yılı'yla ilgili yarışmalarımızın ilki sonuçlandı. "Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Bildirisi İlkeleri"ni anlatan öyküleriniz Seçiciler Kurulu tarafından değerlendirildi ve ödül kazanan 30 öykü belli oldu. Sonuçları 13. sayfamızda bulacaksınız. Birincilik ödülünü kazanan on öykü şu sıralarda yabancı dillere çevriliyor. Avrupa'nın belli başlı çocuk dergileriyle yaptığımız anlaşma gereğince, bu öyküler başka ülkelerde de yayımlanacak. İstanbul Şehir Tiyatrosu yetkililerinin seçeceği on öykü de oyunlaştırılacak ve sahneye konulacak. Bundan sizin adınıza da, kendimiz adına da kıvanç duyuyoruz. Seçiciler Kurulu, öyküleri..izin hemen hemen hepsinin çok güzel olduğunu belirtti. Bu kadar güzel öykü arasından 30 tanesini seçmek güç iş doğrusu... Bu arada şunu da belirtelim: Yarışmamıza gönderilen bütün yapıtlar, teker teker, büyük bir dikkatle okundu. Ödül kazanan okurlarımızın armağanları adreslerine postalanmıştır... Birincilik kazanan on öyküyü ileride dergimizde de yayımlayacağız... Bu arada öteki yarışmalarımıza göndereceğiniz yapıtları da bekliyoruz. Yazı ve Resim Yarışmaları'na yapıtlarınızı alıyoruz. İlginiz karşısında, yarışmaya katılma süresini bu hafta sonuna kadar uzattık.

ÇİZGİ-KLASİĞİMİZ, "Güneşin Oğlu"... Bazı okurlarımız bu klâsiklerin uzun süre devam edip etmeyeceğini soruyorlar... Daha önce belirttiğimiz gibi, elimizde bol bol çizgi-klâsik var. Sırayla hepsini yayımlayacağız. Bu arada, gelecek hafta yayımlayacağımız çizgi-klâsiğin adını da verelim: "Küçük Trampetçi"... Yazarı: D'Amicis...

AŞAĞIDA, Mıstık ağabeyin sevimli "Uzay Çocukları"ndan bir resim sunuyoruz... Hepinize güzel ve başarılı günler dileriz...

İÇ SAYFALARDA

Uzay Çocukları 4
Sarı köpek 8
Halit Kıvanç Sizlerle 9
Tele Yunus 10
Test 12
Sözcükler Arasında 14
Tarihte Bu hafta 15
Pıtırcık'ın Serüvenleri 16
Kirpi Çocuk 17
Mehmet'in Çevre Dosyası 18
Güneşin Oğlu 19
Gezi Notları 51
Bizim Ali 52
Avrupa Çocuk Dergileri 53
Doğayı Koruyalım 55
TV / Sinema 56
Pul Köşesi 57
Taşkın Amca 57
Larry Yuma 58
Bilmece - Bulmaca 62
Mektup Arkadaşı 64
Yanıtlar 64
Okurdan Okura 65
Hayvanlar Ansiklopedisi 66

Milliyet ÇOCUK DERGİSİ

Pazartesi günleri yayımlanır

1979 / Sayı 13
26 Mart 1979

Sahibi: Milliyet Gazetecilik A.Ş. adına
ERCÜMENT KARACAN

Genel Yayın Müdürü:
ABDİ İPEKÇİ

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:
ÜLKÜ TAMER

Teknik Yönetmen:
EDİP ALŞAR

Milliyet Yayın A.Ş. tarafından hazırlanmış Milliyet Ofset Tesislerinde basılmıştır
Adres: Milliyet Çocuk Dergisi, Milliyet Yayınları, Cağaloğlu, İstanbul
Abone koşulları: 1 yıl 455 TL — 6 ay: 227.50 TL
Uçakla: 1 yıl — 481 TL — 6 ay: 240.50 TL
Yabancı ülkeler için ayrıca posta ücreti eklenir.
Kıbrıs için satış fiatı: 12.50 TL

OKURUN SESİ

Dergimizin Milano'da düzenlenen uluslararası toplantıda ilgi görmesi ve bizlerin yapıtlarının Avrupa'daki dergilerde yayımlanması bizleri çok sevindirdi. "Milliyet Çocuk Dergisi"ne daha ilerki yıllarda da başarılar dileriz.
AHMET ÇİÇEK – MUSTAFA PEHLİVAN – ÖZER MAĞDEN

"Milliyet Çocuk Dergisi"ni çok seviyorum. Sizlerden en büyük dileğim eskiden yayımladığınız, "Yuki'nin Serüvenleri"ni yeniden yayımlamanız. Ayrıca yeni dizi. "Tele Yunus"u çok sevdim.
RIDVAN BAYRAM (Ankara)

Derginizi ilgi ile okuyorum. Acaba, "Püskül ile Çilli"yi yeniden yayımlar mısınız?
HAKAN ÇAKAR (Düzce)

Dergimizi çok seviyorum. "Pıtırcık'ın Serüvenleri"ni yayımladığınız için teşekkür eder, bulmaca sayfalarına daha çok yer ayırmanızı dilerim.
YAPRAK CAN (Ankara)

Eskiden Pembe Panter'i yayımlıyordunuz. Şimdi kestiniz. Sizden ricam bu sevimli kahramanın serüvenlerini yeniden yayımlamanız.
KORAY ÜNAY (Kütahya)

UZAY ÇOCUKLARI

ÇILGIN BİLGİN

MISTIK

KALEMİMİ HAZIRLIYAYIM.. BU TATLI YAĞMURU YAĞDIRDIĞIMI ÖĞRENEN HAYRANLARIM İMZA İSTEMEK İÇİN KUYRUĞA GİRERLER BİRAZDAN...

ANNECİĞİM GÖK GÜRLÜYOR... GÖK GÜRÜLTÜSÜNDEN ÇOK KORKARIM BEN!

KUŞLAR!.. KUŞLAR ÇIĞLIK ÇIĞLIĞA KAÇIŞIYORLAR.. OYSA CIVIL CIVIL ÖTMELERİNİ BEKLİYORDUM...

ANNECİĞİM.. UÇURTMAM ÇILDIRDI.. ÇİÇEK ABLA YETİŞ KURTAR!

ÇİÇEK ABLA YETİŞ KURTAR!

KORKMA CANIM YETİŞTİM. BURADAYIM.. KORKMA!

ÖTEKİ İKİ ARKADAŞIM NEREDELER?

ÇİÇEK ABLAAA! ÇİÇEK ABLAAA!

OH.. ONLAR DA BURADALAR..

NE OLUYOR ÇİÇEK ABLA?

ÇILGIN BİLGİN YİNE TUTARSIZ BİR BULUŞ YAPTI...

RÜZGÂR ÇOK HIZLI ESİYOR.. FIRTINA ÇIKTI. HEMEN EVE KOŞALIM!

NE YAPTIM GENE BEN? BULUŞUMUN GÜCÜNÜ DENEMEDEN UYGULADIM.

BÖYLE OLMASINI İSTEMEMİŞTİM.. İNSANLARA YARARLI OLAYIM DERKEN ZARARLI OLDUM GALİBA.. NE OLACAK ŞİMDİ?...

ŞU HAVAYA BAK. HEPSİNİ BEN Mİ BOZDUM BUNUN? HAYDİ CANIM SEN DE! BİRAZCIK YAĞMUR TOZU SERPTİM O KADAR...

HAVA RAPORUNU YANLIŞ VERMİŞ OLACAKLAR. BU FELAKETE YALNIZCA İKİ DAMLA YAĞMUR KATTIM BEN...

EVE GELDİK ÇOCUKLAR. HEMEN İÇERİ GİRİN!

ANNELERİMİZE, SİZ-DE OLDUĞUMUZU HEMEN BİLDİRELİM..

NASIL İŞ BU? HANİ HAVA GÜZEL OLACAK-TI BUGÜN?

BEN DE ANLIYA-MADIM DOĞRUSU. BEKLEYELİM BAKALIM...

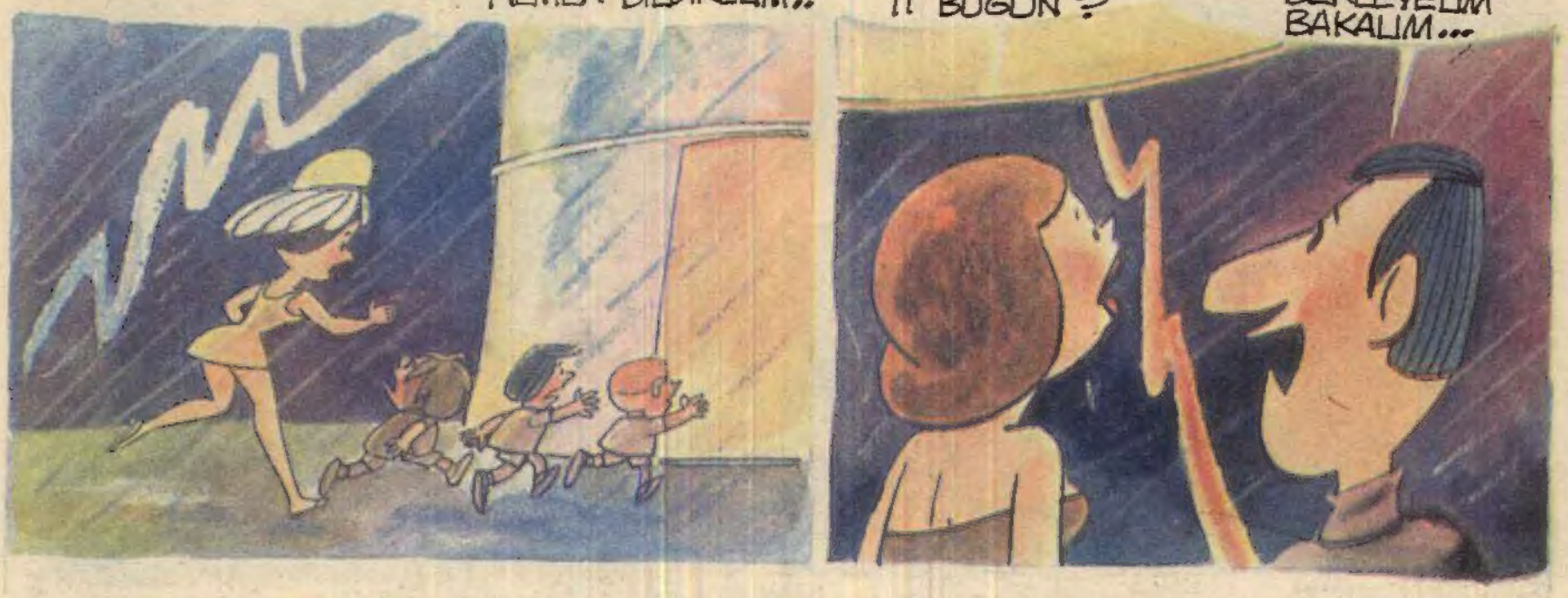

NE OLDUĞUNU BEN BİLİ-YORUM BABA... BU FIR-TINAYI ÇILGIN BİLGİN ÇIKARDI...

ÇILGIN BİLGİN! OH.. BUNU DÜŞÜNMELİY-DİK...

DİKKAT DİKKAT! BÜTÜN GEZEGENLE-RE DUYURU.. TARİHTE EŞİ GÖRÜLME-MİŞ GÜÇTE BİR FIRTINA BAŞLADI.. HERKES ZAMAN GEÇİRMEDEN YERALTINDAKİ SANAYİ BÖLGELERİNE SIĞINSIN...

GEZEGENİN YÜZEYİNİ SEL SU-LARI KAPLAYACAĞINDAN UZUN BİR SÜRE YERALTI ŞEHİRLERİMİZDE YAŞAMAK ZORUNDA OLDUĞUMU-ZU ÜZÜLEREK BİLDİRİRİM...

AH ÇILGIN BİLGİN AH! NE İŞLER AÇTIN BAŞIMIZA..

SANAYİ ŞEHİRLERİMİZİ GEZEGENİMİZİ ÇEVRE KİRLENMESİNDEN KO-RUMAK İÇİN YERALTINDA KURMUŞTUK...

BİR GÜN SIĞINAK OLARAK KULLA-NACAĞIMIZ AKLI-MA GELMEMİŞTİ..

GEÇİCİ BİR SÜRE İÇİN SIĞINACAĞIZ..

HAVDİ ÇABUK OLUN FIRTINA HER AN ÇIKABİLİR..

KOŞUN ÇOCUKLAR GİRİN İÇERİ..

BUYURUN HOŞ GELDİNİZ...

BÖYLE BİR HAVA ÖNCEDEN NASIL BİLİNMEZ ?...

REZALET DOĞRUSU !

CAHİLLERİ BİLGİN DİYE HAVA UZMANI YAPARLARSA SONUÇ BÖYLE OLUR...

UZMANLAR SUÇLU DEĞİL BAYIM.. HATA ÇILGIN BİLGİNDE !

ÇILGIN BİLGİN ! GENE BAŞIMIZI DERDE SOKTU...

SULAR YÜKSELİYOR ŞEHRİN GİRİŞ KAPAKLARINI KAPATIN ARTIK..

DIŞARIDA KİMSE KALDI MI ACABA ?

HERKES YERALTI ŞEHİRLERİNE İNDİ.. YALNIZ HAVADA UÇAKLAR DENİZDE GEMİLER KALDI.. KAPAKLARI KAPATMAZSANIZ YERALTI ŞEHİRLERİNİ DE SULAR BASACAK...

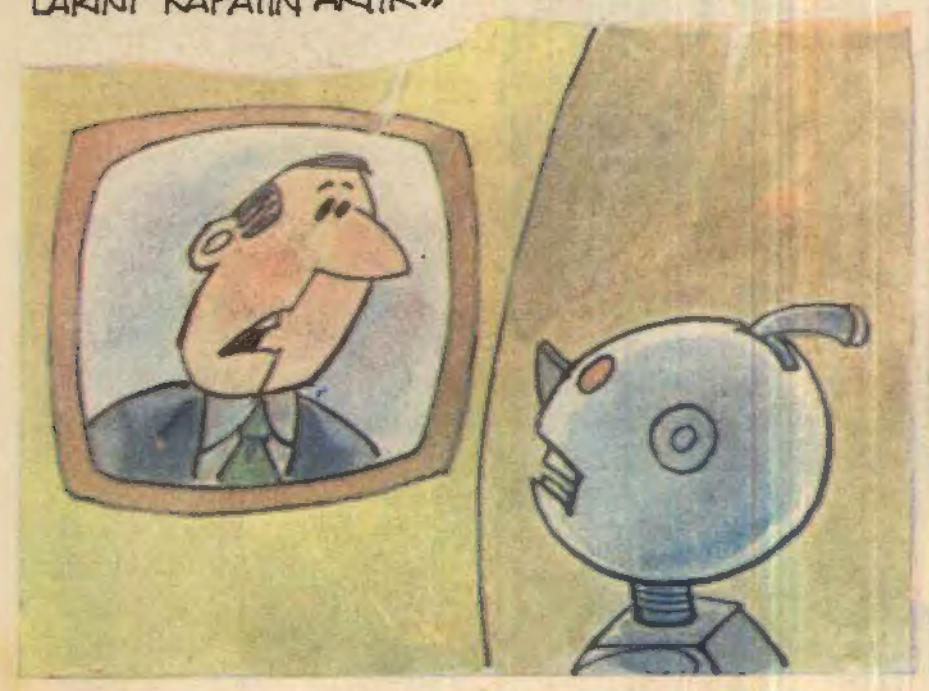

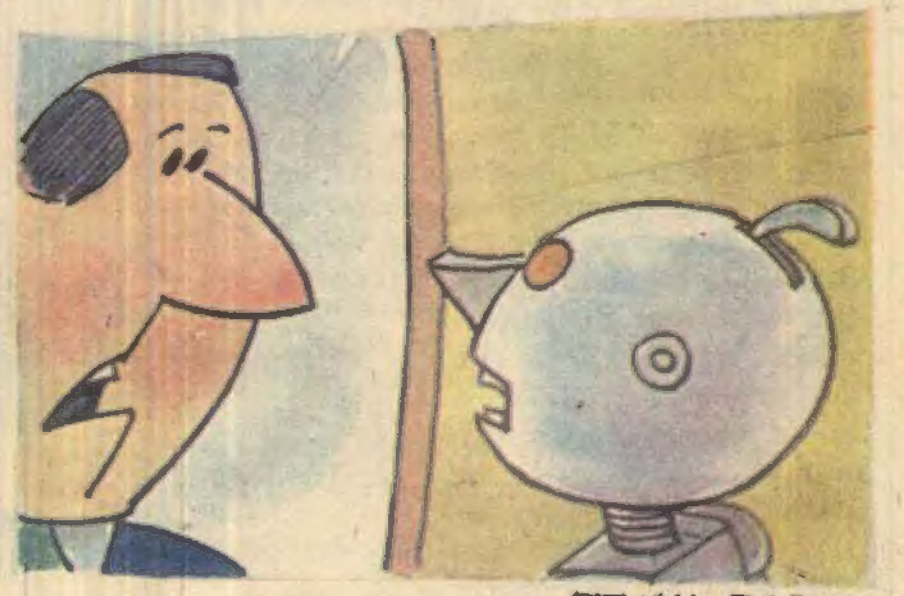

DEVAM EDECEK

ÖYKÜ

ÖMER FARUK TOPRAK

SARI KÖPEK

EDREMİT'TE Kazdağı'nın kuzeye bakan yakası, yedi ay kış mevsimi yaşar. Batı yanı da sıcaktır, dokuz ay baharı andıran bir iklim yaklaştırır insana. Soğuklar ve serin hava, sekiz yüz metre yüksekliğe çıkılınca artar. O yörenin halkı, daha doğrusu köylüler ve çobanlar, bu dağın soğuğunu ve deli rüzgârını çok iyi bilirler. Onların gelişini çok çabuk sezerler. Koyunları, bu esişe göre, kuytulardaki otluk yörelere çekerler. Dağların yedi tür yeşil otu oralarda yetişir. Hiç bir yerde görmediğiniz dağ çiçeklerini orada görüp şaşarsınız.

İşte bu Kazdağı'nın eteklerinde bir köpek yaşıyordu. Çok yıllar önce, Kasım başlarında, ağılın bir köşesinde dünyaya gözlerini açmıştı. Çok çabuk büyüdü. Bir kurt saldırısında baba köpek parçalanıp ölünce, onun bütün görevleri, üzerinde kaldı. Sürünün gözü, kulağı ve dişleriydi artık. Çoban Kul Hasan, bir ağaç altında uyuduğu zaman, o, sürüyü gözleri ile izlerdi.

Soğuk bir Mart günü, sabah, kar beyazlığı ile açıldı. Bir süre sonra, hava durdu. Çoban, başını kaldırıp şöyle bir baktı. Dağın batı yakasında bulunuyordular. Ve doruklarda çok kar vardı. Aşağılarda, daha çok kuytu yerlerde, çukurlarda kar toplanmıştı. Yamacın öbür yanları, yemyeşil çimen ile kaplıydı. Çoban, koyunları taze otların bulunduğu yörelere yaydı. Hepsi de, uzun kapalı bir mevsimden çıkmışlardı. Otlara iştahla sarıldılar. Kul Hasan'ın bir gözü köpekte, bir gözü, uzakta kar beyazlığı ile birleşen çam ağaçlarının bitiminde idi. Bir ses kulağının dibinde söyleniyordu:

"Kurtlar yakında galiba! Uyanık bulun! Şurdan çıkabilirler."

Öğle oldu, çıt çıkmadı. Köpekle birlikte karnını doyurdu. Birer aylık kuzular ile ana koyunların melemelerinden başka ses duyulmuyordu ortalıkta.

Bulutlar her yanı kapladı. Karanlık, ağır ağır inmeye başladı. Uzaktaki sessizlik birden parçalandı. Sarı köpek, kokuyu almıştı. Usul usul yaklaşıyordu birileri..

Kul Hasan, ucu sivri sopasını hazırladı. Kepeneğine iyice sarındı. Köpek dönüp duruyordu sürünün çevresinde.

Arkadan, fundalığın içinden birisi atladı omzuna. Boynundan ısırmağa çalıştı, ilkin. Fakat, kalın kepenek, buna olanak vermedi. Kurt ile birlikte yere düştüler. Bu kez, köpek onun üzerine atladı. Altalta üstüste boğuşmaya başladılar.

İlk şaşkınlığı atlatan Kul Hasan, sopasının sivri ucu ile kurta vurmağa başladı.. Kurt da, köpek de kanlar içinde kalmıştı. Kurt, daha baskın çıkmış gibi görünüyordu.

Sonunda bıçağını çekti. Sopası ile çok sert bir vuruş yaptı kafasına. Kurt sersemlemişti. Hemen bıçağını karnına sokup çıkardı. Köpek kenara çekilmiş, soluk soluğa durumu izliyordu. Boğazından ve sol arka ayağından kanlar sızıyordu. Çok yorgun düşmüştü. Şaşkınlığı atlatan kurt, fundalıkların gerisinde yitip gitti.

Kul Hasan, dağılan sürüyü toparladı. Belleğinin uzak bir sayfasında, dedesinin, kendisine anlattığı, kurtlara ilişkin bilgiler canlandı. Dedesinin sakallı yüzü, gözünün önüne geldi. Ona şöyle demişti:

"İki tür kurt vardır. Avını yakalamakta ustalık gösterenler, köpekle dalaşmaya girmez pek. Önce çobana saldırır. O toparlanmadan, kuzuyu kapar ve hızla uzaklaşır. Acemi kurt, köpekle savaşır. Avını almak-

YAZAR

1920'de İstanbul'da doğdu. İlkokulu Gönen'de bitirdikten sonra İstanbul Kumkapı Ortaokulu'nu ve İstanbul Erkek Lisesi'ni bitirdi. bir süre Hukuk Fakültesi'nde okudu. İlk şiirini 1938 yılında, "Uyanış" dergisinde yayımladı. Daha sonra çeşitli dergilerde şiirler ve denemeler yazdı. "İnsanlar", "Hürriyet", "Duman ve Alev" yazarın yayımlanmış kitapları...

ta güçlük çeker. Kurt karşısında çok tetik bulunacaksın!"

Akşamın, keskin bıçak gibi ayazı, iyice üşütmeğe başlamıştı.

Ağıla döndüler. Fakat Sarı köpek, acayip sesler çıkarıyordu. Hem ağlıyordu, hem inliyordu.

Fenerin fitilini yükseltti. Yaralarını gözden geçirdi. Sarı köpek, ağır yaralar almıştı. Çok acı çekiyordu. Hemen merhem ısıttı. Kanayan yerleri, ıslak bezle sildi ve ılık merhemi sürdü. Çeşitli otlardan yapılan bu merhem, bütün yaralara iyi gelirdi. Kaç kez denemişti bunu. Ocakta meşe kütüğü çıtır çıtır yanıyordu. Sarı köpek serilip kalmıştı oraya. Önüne koyduğu bir tas süte bakmadı bile. Arada bir inliyor, uzun sesler çıkararak ağlıyordu. Herhalde çok acısı vardı. Bir süre sonra, ufak ufak iniltilerle uykuya daldı sarı köpek.

Sabah sütün yarısını içti. Ama kalkamadı yerinden. Kul Hasan'ın gözlerinin içine bakıyordu. Eski canlı yüz gitmiş, ağlamaklı gözler, ağlamaklı bir burun kalmıştı.

Dışarda rüzgâr savuruyordu karları. O gün sürü ağılda kaldı. Kuru ot yediler gün boyu.

Aradan iki ay geçti. Ağaçlar yeniden yapraklandılar. Yamaçları gelincikler, papatyalar, öksüz ahmetler bürüdü. Sarı köpek topallıyarak yürüyordu. Sol arka bacağı basamıyordu artık. Kul Hasan, iki çoban köpeği birden bulmuştu. Onunla ilgilenmiyordu pek. Ağılın kapısı önünde yatıyor, uzun uzun düşünüyordu. Eskisi gibi, özel yiyecek verilmiyordu ona. Karnını, kendi bulduklarıyle doyurmaya çalışıyordu. En ağırına giden şey, çobanın kendisi ile konuşmayışı idi. Onu yok sayıyordu demek.

Bir gün ansızın, Sarı köpek ortadan yitip gitti. Kul Hasan, iki gün sonra farkına vardı. Ağılın kapısı önünde göremeyince, araştırdı. Hiç bir yerde göremedi. Büyük meşenin dibindeki pınara gitti. Orada da yoktu. Yukarılara tırmandı:

"Sarı, Sarı!" diye ünledi. Sesine yanıt gelmiyordu.

Aradan günler geçti. Çoban artık umudunu yitirmişti. Yüreğinin bir köşesi sızlıyordu. Kırmızı Taş köyüne giderken, boş bir ağılın önünde onu buldu. Can çekişiyordu. İki köylü ile köye taşıdılar. Yiyecek verdiler. Gözlerini açıp kapıyordu. Küçük küçük iniltiler çıkarıyordu. Çok geçmeden öldü. Sarı köpek, Kul Hasan'ı bağışlamamıştı.

HALİT KIVANÇ SİZLERLE

MERHABA çocuklar.. Ve "Merhaba"nın ardından hemen bir açıklama: Bu köşede sadece sorularınıza yanıt verecek değilim. Hepsinden önce sizlerle söyleşeceğim. Arada sorularınız bana yol gösterecek, beni isteklerinize yöneltecek, ben de sizleri aydınlatmağa çalışacağım.

Bu haftayı sorulardan bir kaçına ayıralım, dedim. Gelen mektuplardan birini şöylece çektim. ANKARA'dan ALPER — AYFER Kardeşler, TV'de Yılbaşı Çocuk Şenliği'nde "Şu köşe yaz köşesi, bu köşe kış köşesi, ortada lamba şişesi" ve benzeri tekerlemeleri nasıl hızlı söylediğimi soruyorlar. "Biz de o kadar hızlı söyleyebilir miyiz?" diyorlar. Yanıtım kocaman bir "EVET" olacak. Ancak çalışmak koşuluyla.. Bu tür hızlı konuşmalar, sürekli antrenman ister. Tıpkı sporcuların yaptığı gibi.. Elbette yaradılışın, yeteneğin rolü var. Ama çalışma ile nasıl pek çok engel aşılıyorsa, böyle tekerlemeleri hızla söylemek için de çalışmak, hedefe giden ilk yoldur.

"Dimyata pirince giderken, evdeki bulgurdan olmak" diye bir söz vardır. Duymuşsunuzdur. "Daha iyi bir şey umarken, eldekini de kaçırmak" anlamına gelir. İşte İSTANBUL'dan ERGİN MERTSOY bu sözde geçen Dimyat'ı merak etmiş. Gerçekten "Dimyat" diye bir yerin var olup olmadığını soruyor. Evet, var. Dimyat, Mısır'da, Akdeniz kıyısında, İskenderiye ile Port — Said arasında bir liman kentidir. Ayrıntılı bir haritada bulabilirsiniz.

Bir de İZMİR'den seçtim okuyucumuzu , NURİ GÜRMENEL.. Anlaşılan iyi bir futbol sever Nuri... "Dünya Kupası'nda bugünedek hangi ülkelerin şampiyon olduğunu sırasıyla" istiyor. Ve "Bu finaller bizim ülkede yapılamaz mı?" diyor. Listeyi vermeden önce, son sorunun yanıtını vereyim. Bizde de yapılabilir. Ancak bunun için yıllar önce başvurmak gerekli. (Uluslararası Futbol Birliği) ya da kısa adıyla "FİFA" böyle bir başvuru üzerine karar verir. Sonra da hazırlık başlar. Ancak bu kupa finallerine evsahipliği yapmanın ağır bir iş olduğunu söylemeliyim. Güzel zeminli stadlar gerekir, herşeyden önce. Devletin tümüyle yükleneceği sorumluluk altında, büyük hazırlıklarla gerçekleşen bu organizasyon, bizim için biraz uzakta görünen bir dilektir şu anda.. Dünya Kupası'nı kazananların listesi ise şöyle: 1930 Uruguay, 1934 İtalya, 1938 İtalya, 1950 Uruguay, 1954 Batı Almanya, 1958 Brezilya, 1962 Brezilya, 1966 İngiltere, 1970 Brezilya, 1974 Batı Almanya, 1978 Arjantin.

Ve "Haftanın Şakası"yla söyleyişimizi bitirelim:

— Doktorcuğum, boğazımda sürekli inip çıkan bir şey var.

— Asansör yutmuş olacaksınız.

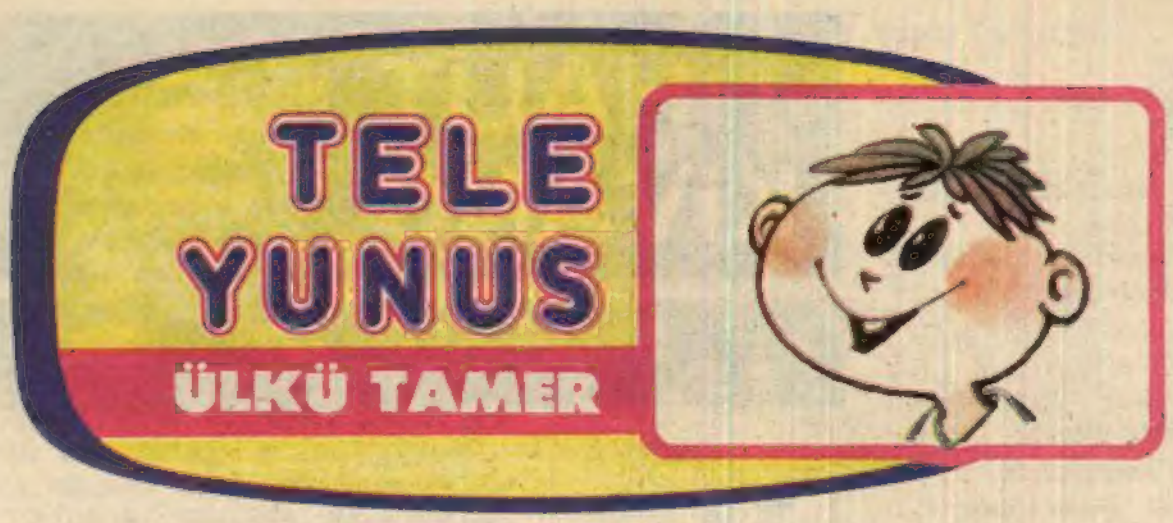

BİZDEN SİZE

GEÇENLERDE az kalsın başımıza büyük bir kaza geliyordu. Dilimizde "Kaza geliyorum demez" diye bir söz vardır... Ama bu kaza, "Geliyorum," diye bas bas bağırdı. Beni uyardı: "Tele Yunus, dikkat et, ben kazayım, bak geliyorum..." Hiç oralı olmadığımı görünce de, "Heeey!.. Tele Yunus!.. Sana söylüyorum... Dikkat etmezsen geliyorum... Geliyoruum!.." diye kükredi.

Hep bendeki şu televizyon sevgisi, televizyon tutkusu yüzünden...

Bir de Cumartesi gecesi izlediğim "Bizden Size" programı yüzünden...

Aklıma geldikçe hâlâ zangır zangır titriyorum. Kendi kendime, "Senin nene gerek 'Bizden Size'yi izlemek," diyorum. "Ne oldu... O programı izledin de boyun mu büyüdü? Üstelik annenden bir güzel dayak yedin!"

Ah, isterseniz her şeyi başından anlatayım...

O CUMARTESİ ne güzel geçmişti... Annemle babam yürüyüşe götürmüşlerdi bizi. Deniz kıyısında uzun uzun yürümüş, temiz hava almıştık. Bizim mahallede temiz hava ne gezer! Sabahleyin evden çıkıp okula gidinceye kadar yüzüm gözüm kurum içinde kalıyor.

Eve dönünce, annemin yaptığı çayı içmiştik. Sonra da... Sonra da televizyon başına oturdum ben. Oturuş o oturuş... Yemeğe kadar televizyon izledim. "Haberler" sırasında yemek yedik. "Reklâmlar"da annemin masayı toplamasına yardım ettim. Sonra yine televizyon başına...

"Show" (şov) denen sözcük nereden çıktı bilmem... Bir "show"dur gidiyor... "Rafaella Carra'nın 'show'unu izleyeceksiniz... Serpil Barlas'ın 'show'unu izleyeceksiniz... Cici Beyler ve Şen Hanımlar Dans Topluluğu'nun 'show'unu izleyeceksiniz..."

Babama bu sözcüğün anlamını sordum. "Gösteri" demekmiş. Niye "gösteri" demezler de "show" derler, bilmem...

Bir de "parodi" sözcüğü... "Müjdat Gezen'den 'parodi'ler... Zeki Alasya — Metin Akpınar'dan 'parodi'ler..."

"Parodi" de "bir yapıtın gülünç biçimde taklidi"ymiş. Demek TRT bu sözcüğü yanlış kullanıyor. Bizim güldürü sanatçılarımızın çoğu, bir takım yapıtları gülünç biçimde "taklit" etmiyorlar ki... Kendileri kısa kısa gülünç yapıtlar ortaya çıkarıyorlar.

"Show" da, "parodi" de hep eğlence programlarında karşımıza çıkıyor... Bana kalırsa, asıl "show" ile "parodi", "Haberler"de...

Babama da söyledim bunu. Önce güldü; sonra da, "Sen karışma bakayım öyle şeylere," dedi.

Neyse... Ben masayı topladıktan biraz sonra "Bizden Size" başladı. Ekranda Cemile Kutgün göründü. Programı yine o sunacak... Nokta ile Virgül de çile çektirecek...

Bir Halk Oyunları gösterisinden sonra İbrahim Tatlıses geldi... "Ne söyleyecek acaba?" diye düşünmedim bile. Ne söyleyecek, "Ayağında Kundura"yı söyleyecek tabii. Başladı türküsüne...

O, "Ayağında kundura," dedikçe, kardeşim Ayşe, "Kaç numara?" diye bağırıyordu... "Ayağında kundura... Kaç numara?" . . . "Ayağında kundura... Kaç numara?"

Sonunda dayanamadım, "Sussana sen!" diye bağırdım Ayşe'ye. "Sus da şu türküyü dinleyelim..."

"Sanki şimdiye kadar hiç dinlemedin," dedi. "İki günde bir dinliyoruz..."

Doğru söze ne denir! Geçenlerde müzik dersinde "Kırmızı Balık" şarkısını söylüyorduk. Bir de baktım, bütün sınıf farkında olmadan şöyle söylüyoruz:

"Kırmızı balık gölde
Kıvrıla kıvrıla
Ayağında kundura
İbrahim Tatlıses geliyor
Türküsünü söylüyor
Kırmızı balık kaç kaç
Tatlıses seni tutacak
Türküsünü atacak..."

Öğretmen bile kendini kaptırmış, böyle söylüyor... "Ayağında Kundura" içimize o kadar yerleşmiş...

İbrahim Tatlıses'ten sonra bir hafif müzik sanatçısı geldi. Adını vermeyeyim, daha iyi. Cemile abla onunla kısa bir söyleşi yaptı. Biz de sanatçımızın ne eşsiz bir sanatçı olduğunu öğrendik. Bugüne kadar Almanya'dan, İtalya'dan, Fransa'dan, Amerika'dan, dünyanın dört bucağından televizyon ve sinema filmleri yapması için binlerce öneri almış. Ama o burada kalıp bizlere yararlı olmak istiyormuş. Hep ülkemizde kalacakmış...

Yandık desenize!..

Cemile abla, "Sahnede ilginç bir anınız var mı?" diye sordu.

Sanatçı, "Var, efendim," dedi... "Hiç unutmam, bundan dört yıl önce 18 Şubat gecesi sahnede bir şarkıyı baştan sona hiç takılmadan söylemeyi başarmıştım. En ilginç anım budur."

Sonra bizlere de bir şarkı söyledi. Zaten başka şarkı bilmiyor galiba. İki yıldır ne zaman televizyona çıksa aynı şarkıyı söylüyor.

Ondan sonra ekrana Nokta ile Virgül çifti geldi.

Ben onların yerinde olsam, eğlence programlarına çıkmam. Attila İlhan'ın "Çalar Saat" programına çıkarım. O programa daha çok yakışırlar çünkü...

Daha sonra şarkıcılar sıralandı yine. "Bizden Size" sürdükçe hepimiz bir tuhaf oluyorduk. Babam bir hafta önce sigarayı bırakmıştı. O programla sigaraya başladı yine... Annem, "Şu sigarayı içmesen olmaz sanki!" dedi. Babam, "Bu televizyon programlarını izlerken sadece sigara içtiğime, bununla kaldığıma şükret!" diye bağırdı. Annem mutfağa gitti, yeni yıkadığı bula-

şıkları bir daha yıkadı. Kardeşim Ayşe üç kere bayıldı...

Programın sonunda Cemile Kutgün abla, "Şimdi karşınıza Barış Manço geliyor," dedi...

Babam bunu duyar duymaz ayağa kalktı, "Yüce Tanrım, ne kusur ettik te bize bunları çektiriyorsun?" dedi. Sonra odasına gitti. Ekranın karşısında Ayşe'yle ben kaldık.

Sahneye Barış Manço geldi... Geliş ama ne geliş! Sanırsınız şarkıcı gelmiyor da marangoz atölyesi geliyor!.. Barış ağabey şarkı söylemeyecek de TRT binasını yıkıp yeni baştan yapacak... Bir elinde testere; bir elinde balta; kemerine bir tornavida, bir kerpeten, bir keser takmış; sırtında iki çeki odun!..

... Ve şarkısını söylemeye başladı:

"Yaz dostum
Güzel sevmeyene adam denir mi..."

Bir yandan şarkı söylüyor, bir yandan tahta yontuyor, bir yandan da amuda kalkmaya çalışıyor...

"Yaz tahtaya bir daha
Çiz defteri kitabı
Sarı çizmeli Mehmet ağa
Bir gün öder hesabı..."

AAAA, o da nesi!.. Sahnedeyim. Sırtımda Barış Manço'nun giysileri... Elimde balta... Sallayıp duruyorum... Bir yandan da bangır bangır bağırıyorum:

"Yaz dostum
Seni dinleyene adam denir mi
Yaz tahtaya bir daha
Çiz defteri kitabı
Sarı çizmeli Tele Yunus
Bir gün öder hesabı..."

Baltayı salladıkça sallıyorum. Ah, kendimi bir tutsam! Tutamıyorum ki...

"Yaz deftere bir daha
Gör bakkalı kasabı
Sarı çizmeli Tele Yunus
Bir gün öder hesabı..."

Kulağıma belli belirsiz babamın iniltisi geliyor: "Yapmayın... Bu işkence yeter... Asabım bozuluyor... Ahhh... Offf..."

Baltayı sallayarak bağırıyorum:

"Yaz deftere bir daha
Bozuldu babamın asabı
Sarı çizmeli Tele Yunus
Şimdi öder hesabı..."

Tam o anda Ayşe'nin çığlığını duydum:

"Yetişiiin! Tele Yunus televizyonu kırıyor!"

Enseme inen bir tokatla kendime geldim. Dönüp baktım: Annem.

"Ne yapıyorsun?" diye bağırıyordu.

Sahi, ne yapıyordum ben? Elime elli santimlik cetveli almış, "Yaz deftere bir daha," diye bağırarak televizyona vuruyordum... Arada bir de şarkıları karıştırıp, vururken, "Vur ha kardaş vur! Vur ha Yunus vur!" diye çığlıklar atıyordum.

Annem döve döve yan odaya, babamın yanına götürdü beni. "Al şu oğlunu, ne yaparsan yap, cetvelle televizyonu kırmaya çalışıyordu," dedi.

Annem odadan çıkınca babam yaklaştı. "Sen delirdin mi, Tele Yunus," dedi; "hiç televizyona cetvelle vurulur mu?"

Köşedeki demir iskemleyi gösterdi:

"Bir daha vuracaksan bununla vur. Bana bu iyiliği et, Tele Yunus... Kır şu televizyonu da kurtulalım!.."

SOSYAL BİLGİLER

TANZİMAT VE SONRASI

1. Tanzimat Fermanı'nı hazırlayan ve onu yerli ve yabancı devlet adamlarının önünde okuyarak ilân eden aşağıdakilerden hangisidir?
   (a) Namık Kemal.
   (b) Mustafa Reşit Paşa.
   (c) Fuat Paşa.
   (d) Ziya Paşa.

2. Tanzimat Fermanı hangi yıl ilân edilmiştir?
   (a) 1826'da.
   (b) 1831'de.
   (c) 1839'da.
   (d) 1850'de.

3. Tanzimat Fermanı'nın ilân edilişi sırasında padişah kimdi?
   (a) Abdülmecit.
   (b) Sultan Reşat.
   (c) Abdülhamit.
   (d) II. Mahmut.

4. Tanzimat Fermanı'nın ilânından sonra, Osmanlı İmparatorluğu'nun ilk büyük savaşı Ruslarla olmuştur. Bu savaşta, İngiltere ve Fransa gibi bazı Avrupa devletleri Osmanlıların yanında yer aldı. 1856 yılında sona eren bu savaş ne adla anılır?
   (a) Paris Savaşı.
   (b) Kırım Savaşı.
   (c) Sinop Savaşı.
   (d) Karaorman Savaşı.

5. Tanzimat Fermanı, Osmanlıların Avrupa kültürüyle ilişkiler kurmalarına yol açmıştır. Bu dönemde, edebiyatçılarımızdan bazıları, Avrupa yazarlarının yapıtlarını dilimize çevirmişlerdir. Aynı zamanda bir devlet adamı olan bir yazar, Fransız tiyatro yazarı Moliere'in bazı oyunlarını başarıyla Türk yaşamına uyarlamıştır. Bu yazar kimdir?
   (a) Şinasi.
   (b) Namık Kemal.
   (c) Abdülaziz.
   (d) Ahmet Vefik Paşa.

6. Meşrutiyet hangi yıl ilân edilmiştir?
   (a) 1865'de.
   (b) 1876'da.
   (c) 1881'de.
   (d) 1889'da.

7. Birinci Meşrutiyet'in ilânı sırasında Osmanlı tahtında hangi padişah bulunuyordu?
   (a) II. Abdülhamit.
   (b) Abdülaziz.
   (c) Abdülmecit.
   (d) Sultan Reşat.

8. 20 Mart 1877, tarihimizde önemli bir gündür. Bu tarihte hangi olay olmuştur?
   (a) İlk Mebuslar Meclisi toplanmıştır.
   (b) Kapitülasyonlar kaldırılmıştır.
   (c) Genç Türkler, sarayı kuşatarak padişahı tahttan indirmişlerdir.
   (d) İstanbul ve Çanakkale boğazlarından yabancı savaş gemilerinin geçmesi yasaklanmıştır.

9. 1877 yılındaki Plevne Savaşı sırasında Osmanlı ordusunun başında kim bulunuyordu?
   (a) Ali Paşa.
   (b) Fuat Paşa.
   (c) Mithat Paşa.
   (d) Gazi Osman Paşa.

10. Aşağıdaki antlaşmalardan hangisi, 1878 yılında Osmanlılarla Ruslar arasında yapılmıştır?
   (a) Ayastefanos Antlaşması.
   (b) Moskova Antlaşması.
   (c) Bükreş Antlaşması.
   (d) Petrograd Antlaşması.

11. İkinci Meşrutiyet, hangi yıl ilân edilmiştir?
   (a) 1900'de.
   (b) 1904'te.
   (c) 1908'de.
   (d) 1912'de.

MATEMATİK PROBLEMLERİ

PİRAMİT/KONİ

(1) Ali, kartondan bir piramit yaptı. Piramitin tabanı kare biçimindeydi. Tabanın bir kenarı 15 santimetreydi. Acaba Ali'nin yaptığı piramitin tabanının alanı ne kadardır?

(2) Ayşe, tabanı üçgen biçiminde olan bir piramit yaptı. Piramitin tabanının alanı 29 santimetre kareydi. Yan yüzeylerinin alanları birbirine eşitti ve bir yan yüzeyin alanı 38 santimetre kareydi. Piramitin toplam alanı ne kadardır?

(3) Ali, kartondan bir koni yaptı. Koninin tabanının çapı 8 santimetreydi. Yan yüzeyinin alanı 215 santimetre kareydi. Acaba koninin yüzeylerinin toplam alanı ne kadardır?

(4) Ayşe, kartondan bir koni yaptı. Koninin tabanının çapı 20 santimetreydi. Yan yüzeyinin alanı 525 santimetre kareydi. Acaba koninin yüzeylerinin toplam alanı ne kadardır?

12. İkinci Meşrutiyet'in ilânı sırasında Osmanlı tahtında hangi padişah bulunuyordu?

(a) II. Abdülhamit.
(b) Abdülaziz.
(c) Abdülmecit.
(d) Sultan Reşat.

13. İkinci Meşrutiyet'in ilânından önce, padişahın yönetimine karşı çıkanlardan bazıları, Makedonya'da bir dernek kurmuşlardı. Siyaset alanımızda etkileri olan bu derneğin adı neydi?

(a) İttihat ve Terakki.
(b) Vatan veya Silistre.
(c) Güvenlik Örgütü.
(c) Ya Hürriyet ya Ölüm.

14. 31 Mart Olayı adıyla bilinen gerici hareketi bastırmak için Makedonya ve Edirne'de bulunan askerler bir ordu oluşturarak İstanbul'a geldiler ve ayaklanmayı bastırdılar. Bu ordu, ne adla anılır?

(a) Kurtuluş Ordusu.
(b) Hareket Ordusu.
(c) 31 Mart Ordusu.
(d) Mücadele Ordusu.

15. Birinci Dünya Savaşı, hangi yıllar arasında olmuştur?

(a) 1908 – 1912.
(b) 1910 – 1916.
(c) 1914 – 1918.
(d) 1916 – 1920.

16. Birinci Dünya Savaşı'nda Üçlü Bağlaşma'yı oluşturan devletler hangileriydi?

(a) İngiltere, Fransa, İtalya.
(b) Fransa, Rusya, Almanya.
(c) Rusya, Almanya, İtalya.
(d) Almanya, Avusturya, İtalya.

GEÇEN HAFTANIN YANITLARI

SOSYAL BİLGİLER

1—b 2—d 3—a 4—a 5—c
6—c 7—a 8—a 9—c 10—b
11—a 12—b 13—b

MATEMATİK

1 — 1256 santimetre kare
2 — 2 liralık
3 — 527.52 santimetre kare
4 — 31.4 santimetre

GENEL KÜLTÜR

1—b 2—b 3—c 4—d 5—d
6—a 7—d 8—d 9—b 10—a
11—a 12—c 13—d

Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Bildirisi İlkeleri

ÖYKÜ YARIŞMASINI KAZANANLAR

Yarışmaya gönderilen öyküler, İstanbul Şehir Tiyatroları Tepebaşı Deneme Sahnesi oyuncularından Mustafa Arslan, Semah Tuğsel Gökgöz, Mahmut Gökgöz, Ergün Işıldar, Cengiz Korucu, Ersin Sanver ve Nefrin Tokyay tarafından okunmuş ve ilk eleme yapılmıştır. Bu elemeden sonra, Ataol Behramoğlu, Musa Teoman, Deniz Uyguner, Ayşe Yazır, Haşmet Zeybek ve "Milliyet Çocuk Dergisi" adına Mehmet İlkorur'dan oluşan Seçiciler Kurulu, şu değerlendirmeyi yapmıştır:

1. İLKE

1. ÇETİN ALTAN (İstanbul) — Süet Botlar
2. SIRRI AÇIKALIN (Ankara) — Çam ile Çalı
3. AŞKIN ÇELİK (Arpaçay) — Altın Kafesteki Kuş

2. İLKE

1. TAŞKIN ÇELİK (Arpaçay) — Bizim Köyün Çocukları
2. ESEN ARCAN (İstanbul) — Alınyazısı
3. TAYFUR BADEMCİ (Adana) — Hasan

3. İLKE

1. BETÜL GÜVENÇ (Dikili) — Miço
2. MİYASE HAKALAN (Bodrum) — Kuyunun Dibindekiler
3. MUSTAFA GÜNAY (Akhisar) — Özgür Olacağım

4. İLKE

1. ZEYNEP İPEKÇİ (Kozahan) — Emine'nin Öyküsü
2. TUĞRUL ELAGÖZ (Eskişehir) — Zenci Bir Çocuk
3. MİNE ERGÜN / FÜSUN ERTEN (İstanbul) — Adsız Öykü

5. İLKE

1. NALAN ÇİÇEK (Eskişehir) — Çocuk Yılında Peter'i Anıyorum
2. MELTEM KARAASLAN (İzmit) — Adsız Öykü
3. SEBAT KARAMÜRSEL (Ankara) — Küçük Yazar

6. İLKE

1. AYSUN KARA (Ayvalık) — Zeytin Çocuğunun Öyküsü
2. ADNAN KUYUCU (Akhisar) — Yamalı
3. ORHAN MUMCU (Suçatı) — Çocuklar

7. İLKE

1. NEDİM SABAN (İstanbul) — Vay Akıl Fakiri Vay
2. METİN ŞİMŞEK (Ankara) — Güzel Yuva
3. İSMAİL ŞAHİN (İstanbul) — Adsız Öykü

8. İLKE

1. UĞUR SARICI (Yalova) — Simitçi Bir Çocuğun Sabahı
2. GÖKÇE RODOP (Keskin) — Kar
3. İNANÇ ÖZDEMİR (Akhisar) — Kıvırcık Ali

9. İLKE

1. ERDEM YÜCEL (Bodrum) — Benim Dünyam
2. ZEYNEP ÜSTÜNİPEK (Arifiye) — Ülkemin Hüseyin'i
3. FİSUN TÜRKELİ (İzmir) — Anadolu'nun Bağrından

10. İLKE

1. GÜLSEN ULUSOY (İstanbul) — Köyün Çocuğu
2. H. GÖKHAN YİĞİTLER (Edremit) — Selim ve Sokaktakiler
3. TUNA TURAN (Konya) — Yalnız Çocuk

SÖZCÜKLER ARASINDA

EMİN ÖZDEMİR

EVET sevgili çocuklar, yanımızda yoremizde türlü türlü varlıklar vardır. Çiçekleri, hayvanları, böcekleri ağaçları düşünün bir. Bunları adlandıran sözcükleri bilmiyorsak gerçekte onları da tanımıyoruz demektir. Gördüğümüz bir yaratığa böcek der geçeriz. Ama gelinböceği de bir böcektir, uğurböceği de. Öyleyse varlıkları tanımanın, ayırmanın ilk koşulu onları adlandıracak zengin bir söz dağarcığı edinmektir. Geçen sayının sözcüğü de bir canlı yaratığın adıydı: KIRKAYAK. Vücudu birçok halkadan oluşan, yuvarlak ve uzun bir böcektir. İlk üç, dört halka ile son bir iki halka dışında her halkada bir çift bacak vardır. Başı yuvarlaktır, ucunda da bir çift duyarga vardır. Bu ana sözcükten şunları türetmemiz gerekirdi : 1. Kır. 2. Kıraç. 3. Kırçıl. 4. Kırgın. 5. Kırıcı. 6. Kayık. (İlgili olduğu bilmecenin yanıtı: Balık'tı). 7. Kaygı. 8. Kaya. 9. Kayak. 10. Ayak...

Türkçemizde kimi yer adları oraya özgü bir ürün, bir nitelik ya da bir duruma göre oluşturulmuştur. Bu haftanın ana sözcüğü de böyledir. Dinleyelim kendisini: Ben bir ilçenin adıyım. Altı harfli, üç heceli, bileşik yapılıyım. Hangi bölgede, hangi ilde olduğumu söylersem belki bulursunuz beni. Sözcüklerimden biriyle tanışmışsınızdır hepiniz. Şu ipuçlarını kullanarak benim ne olduğumu kestiriniz:

1. İlk üç harfimin oluşturduğu sözcük eşseslidir. Birden çok anlamı vardır. Hem bir bitkinin adıdır, hem de bir akarsu türü. Üstelik Afyonkarahisar iline bağlı bir ilçenin de adıdır. Konukluklarda pasta, çörekle birlikte genellikle o da ikram edilir. (ÇAY)

2. Birincide bulduğunuz sözcüğün sonuna — ır getirirseniz yeni bir sözcük bulursunuz. Üzerinde gür ot biten düz, nemli yerlerin adıdır bulduğunuz sözcük. Bu sözcüğü duyunca çim, çimen, ot, otlak, yayılmak, mera... gibi sözcükleri de anımsarsınız. ÇAYIR)

3. Üçüncü ve dördüncü harflerim bir eylem kökü oluşturur. Bu kökü buyruk olarak söylediğimizde bir şeyi çiğne ve yut anlamına gelir. (YE)

4. Üçüncüde bulduğunuz sözcüğün sonuna alfabemizin on altıncı harfini getirirseniz hayvan yiyeceği anlamına gelen bir sözcük bulursunuz. (YEM)

5. Dördüncüde bulduğunuz sözcüğün sonuna — iş ekini getirdiniz mi elde edeceğiniz sözcük yaş ya da kuru bir besin türü anlamına gelir. Bu sözcüğü bir ozanımız Cahit Sıtkı Tarancı'nın şu dizelerinde de bulabilirsiniz:

Ağacı kıskanırım.
Yemiş yüklü dalı var,
Bahar olsun, güz olsun,
Ne güzel masalı var. (YEMİŞ)

6. Üçüncü, dördüncü ve beşinci harflerim de bir sözcük oluşturur. Havanın yer değiştirmesiyle ilgili bir olgunun adıdır. Şu bilmece de o olguyla ilgilidir:

Gürültü çıkarır;
uğultu yapar,
Ama insan değildir. (YEL)

7. Altıncıda bulduğunuz sözcüğün sonuna dilimizdeki ünlülerden birini getirdiniz mi, oluşturacağınız sözcük kimi hayvanların ensesinde ya da boynunda bulunan uzun kıllar anlamındadır. (YELE)

8. O ünlü harfin yerine — ken ekini getirirseniz, gemilerin direklerine çekilen kalın bezden yapılmış bir nesnenin adı olur. (YELKEN)

9. Dördüncü ve beşinci harflerim bir organımızın adıdır. (EL)

10. Dokuzuncuda bulduğunuz sözcüğün sonuna — ek ekini getirdiniz mi bir aygıt adı çıkar ortaya. Kimi şeylerin inceşiyle kabasını ayırmaya yarar. Şu bilmeceyi çözdünüz mü, o aygıtın adını bulursunuz:

Bir özü var
Bin gözü var.. (ELEK)

Bulabildiniz mi beni? Karadeniz bölgesindeyim. Bilin bakalım adım ne? Hangi ilin, hangi ilçesiyim? (. . . . .)

①	②	③	④	⑤	⑥
Ç	A	Y	E	L	İ

OKURLARIMIZIN DİKKATİNE

Bazı okurlarımız bize mektup yazarak, dergimize nasıl abone olacaklarını soruyorlar... Abone koşullarını her sayı 3. sayfamızda yayımlıyoruz. Abone olmak isteyen okurlarımız herhangi bir İş Bankası şubesine giderek, abone tutarını "İş Bankası Cağaloğlu Şubesi" 150 numaralı hesaba gönderebilirler. Dileyen okurlarımız, abone tutarını posta havalesiyle "Milliyet Gazetesi, Satış Servisi, Cağaloğlu, İstanbul" adresine de postalayabilirler. Bu işlemden sonra yukarıdaki adrese kısa bir mektupla abone tutarını ne yolla gönderdiklerini bildirmeleri de yararlı olur.

Eksik sayılarınızı da "Milliyet Gazetesi, Satış Servisi, Cağaloğlu, İstanbul" adresine mektup yazarak isteyebilirsiniz. İstediğiniz her sayı için zarfın içine 10 liralık posta pulu koymanız gereklidir. Zarf içinde kesinlikle para göndermeyiniz.

TARİHTE BU HAFTA

İKİNCİ İNÖNÜ SAVAŞI

KURTULUŞ Savaşı'nda Yunan orduları önünde başarıyla sonuçlanan ikinci önemli çarpışma, tarihe İkinci İnönü Savaşı olarak geçmişti. 31 Mart 1921 günü olumlu sonuç alınan bu çarpışmaya Yunanlılar, Birinci İnönü Savaşı'ndan sonra hazırlanmaya başlamıştı. Hem ilk başarısızlıklarını gidermek, hem de o sırada yapılmakta olan Londra Toplantısı'nda Türkleri kendi koşullarıyla barışa zorlamak istiyorlardı. Bunun için büyük bir saldırı tasarlanmıştı. Eskişehir-Afyon çizgisi ele geçirilecekti. Türk ordusunun daha fazla güçlenmesine fırsat bırakılmayacaktı.

Böyle bir saldırının hazırlandığını, düşmanın Eskişehir'e yükleneceğini haber alan Türk genel kurmayı, Bursa'dan Eskişehir yönünde, Uşak'tan da Afyon yönünde yapılacak saldırılara karşı önlem almış, bir savunma tasarısı yapmıştı. Buna göre, eldeki güçlerin büyük bölümü Eskişehir —Ankara yönünü tutmaya ayrılmış, Afyon'daki güçler ise oyalama savaşı yapmak üzere düzenlenmişti. Afyon'a saldırıya geçecek Yunan birlikleri burda oyalanarak kuzeye sarkmaları önlenecekti.

Çarpışmalara hazırlanan Yunan birliklerinin elinde 41,150 tüfek, 720 ağır makineli, 3134 hafif makineli, 220 top, 2000 kılıç bulunuyordu. Buna karşılık Türk birliklerinin elinde 30,103 tüfek, 235 ağır makineli, 58 hafif makineli, 102 top, 4435 kılıç vardı. Yunanlılar 23 Mart 1921 günü, Eskişehir ve Afyon'a doğru saldırıya geçtiler. Birinci İnönü Savaşı'nda olduğu gibi, Bursa'dan yola çıkan birlikler, Eskişehir'e ulaşmak üzere üç koldan ilerliyordu.

Uşaktan yola çıkan Yunan birlikleri, 24 Martta Dumlupınar'ı ele geçirdiler. Ertesi gün saldırıyı sürdürerek 27 Martta Afyon'a girdiler. Türk birlikleri ise düşmanı oyalamak, Konya yolunu örtmek üzere Afyon'un doğusuna çekildi.

Bursa'dan yola çıktıktan sonra Yunan birlikleri çarpışa çarpışa 26 Martta İnönü Savunmasına geldiler. 27 Mart günü İkinci İnönü Savaşı başladı ve beş gün sürdü. İsmet Paşa (İnönü) komutasındaki Türk ordusu kesin savunma kararındaydı. Çarpışmaların en önemli özelliği, düşman baskısının zaman zaman karşı saldırılarla kırılması ve en güç anlarda bile savunma çizgisinin bırakılmaması oldu.

31 Mart günü Türk ordusu düşmanın sağ kanadına bir karşı saldırı düzenlemiş, bu da çarpışmaların sonucunu belirlemişti. İlk dört gün, karşılıklı saldırılarla, daha çok da Türk güçlerinin savunmasıyla geçmiş, Yunanlıların elde ettiği küçük başarıların, ele geçirdiği yerlerin arkasından karşı saldırılar düzenlenerek düşmanın ilerlemesi durdurulmuştu. Bu zorlu çarpışmalarda tümen komutanları bile ön sıralarda yer almış, hatta bunlardan ikisi yaralanmıştı.

Çarpışmaların son günü olan 31 Mart, birinci tümen birliklerinin Yunan alaylarına saldırıya geçmesiyle başladı. Başarıyla sonuçlanan bu saldırıdan sonra dördüncü tümen de düşman elindeki Metristepe'ye saldırıya geçtiyse de burayı ele geçiremedi. Sol kanattaki Yunan yedinci tümeni ise karşı saldırıya geçmiş, bir süre etkili olmuş, ama sonra yenilgiye uğratılarak geri çekilmek zorunda bırakılmıştı. 31 Martı 1 Nisana bağlayan gece düşmanın çekilmekte olduğu anlaşılmış, arkalarına atlı birlikler yollanmıştı. 1 Nisan günü Yunanlıların Bursa'ya doğru çekilmeleri, Türk birliklerinin de onları kovalamasıyla geçti. Yunanlıların yenilgisiyle sonuçlanmış olan bu savaşta Türk ordusu 44 subay, 637 er yitirmiş, 102 subayla 1720 er de yaralanmıştı. Düşmanın ölü sayısı 53 subay, 669 er, yaralı sayısı ise 149 subay, 2874 er olarak belirlenmişti.

İkinci İnönü Savaşı'nın Kurtuluş Savaşı içinde önemli etkileri görüldü. Yunanlıların saldırısına umut bağlayan Batılılar düş kırıklığına uğradılar. Türk ordusunu her gün biraz daha güçlendiği, kolay kolay yenilmeyeceği anlaşıldığından Fransızlar ve İtalyanlar ele geçirdikleri yerlerden çekildiler. İngiltere, TBMM hükümetiyle yeni ilişkiler kurmaya kalkıştı. Barış koşullarını görüşmeye hazır olduğunu bildirdi. Kazanılan savaş ayrıca tüm yurtta sevinçle karşılandı, kurtuluza umudu arttırdı.

KISACA

26 Mart 1827 — Ünlü Alman bestecisi Ludwig van Beethoven öldü. 1770 yılında Bonn kentinde dünyaya gelen Beethoven'in ondokuzuncu yüzyıl müziği üzerinde büyük etkileri olmuştur. "Fidelio" operası, "Eroica" ve "Pastoral" gibi senfonileri, "Prometeus'un Yaratılışı" adlı balesi, ondan kalan yapıtların en ünlüleri arasındadır.

26 Mart 1913 — Şükrü Paşa komutasında sürdürülmekte olan Edirne savunması başarısızlıkla sonuçlandı, kent Bulgarların eline geçti.

27 Mart 1899 — Ünlü romancı Yakup Kadri Karaosmanoğlu Kahire'de doğdu. İzmir'de ve Mısır'da öğrenim gören Yakup Kadri, Fecr-i Ati adlı edebiyat topluluğuna katılmış, Kurtuluş Savaşı'nı destekleyen yazılar yazmış, milletvekilliği, elçilik ve senatörlük yapmıştır. "Kiralık Konak", "Yaban", "Nur Baba", "Hüküm Gecesi" romanları en tanınmış yapıtlarıdır.

27 Mart 1945 — Ünlü romancı Halit Ziya Uşaklıgil öldü. 1866'da İstanbul'da doğan Halit Ziya, İzmir'de öğrenim gördükten sonra yazarlığa başlamış, Servet-i Fünun adlı edebiyat topluluğuna katılmıştır. Çeşitli memurluklarda, üniversite öğretim üyeliğinde bulunan Uşaklıgil'in romanları arasında "Mai ve Siyah", "Aşkı Memnu", "Kırık Hayatlar" en çok okunan ve tanınanlardır.

30 Mart 1856 — Kırım Savaşlarını sona erdiren Paris Antlaşması imzalandı. 1853 yılında dinsel sorunlar yüzünden Ruslarla Osmanlılar arasında çıkan Kırım Savaşlarında ilk yıl Osmanlı ordusu Tuna'nın ötesine geçerek Rusları yenilgiye uğratmış, ikinci yıl Silistre'yi almak isteyen Rusları geri püskürtmüştür. İngiltere ve Fransa'nın da Osmanlılar yanında yer alması, Kırım'a asker çıkarılarak Sivastopol'un alınması üzerine Ruslar barış istemiş, toprak yitirmişlerdir.

PITIRCIK'IN MACERALARI

İKİNCİ YARI

Yazan: GOSCINNY Türkçesi: VİVET KANETTİ

Resimler: SEMPE

Bütün hafta boyunca Pıtırcık'ın babası ile öteki babaların arasında geçen telefon konuşmaları sonunda, takımda büyük değişiklikler oldu. Sırım sol içe, Gümüş savunmaya alındı. Yeni taktik kararlaştırıldı: İlk dakikada bir gol atılacak, sonra savunmaya geçilecekti. Bir süre sonra da kontratakla ikinci bir gol daha atılacaktı. 3—2 götürülen maç böylece 5—2 bitecekti...

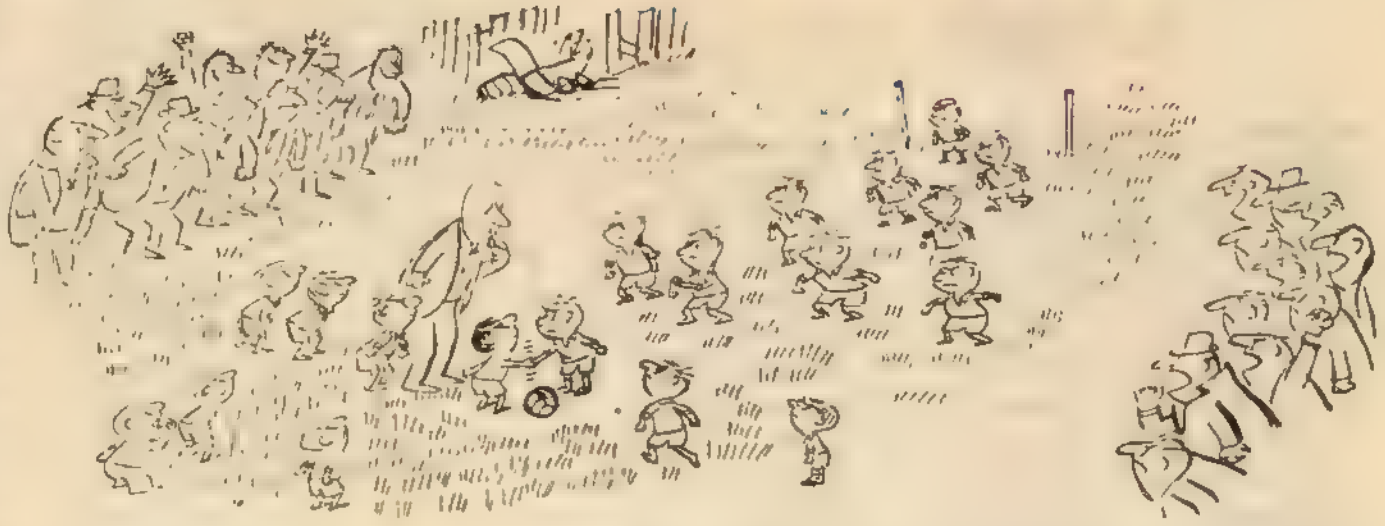

Saat 16:30'da maç gergin bir hava içinde başladığında bütün babalar, eksiksiz olarak arsadaydı. Onların sesinden başka ses duyulmuyordu. Bu durum, oyuncuların sinirini bozdu. İlk dakikalarda, Sırım'ın şutu Dırdır'ın babasının sırtına çarptı. Dalgacı da, bir pas kaçırdığı için babasından bir tokat yedi. O sırada kaptan olan Tınğır (herkes sırayla beş dakika kaptan oluyordu) hakeme sahayı boşaltmasını söyledi. Dalgacı, yediği tokattan ötürü sarsıldığını, oyunu sürdüremeyeceğini söyledi. Babası, "Onun yerine ben oynarım," dedi. Öteki oyuncular buna karşı çıktılar...

"Bizim yerimize de babalarımız oynasın öyleyse," dediler... Babaları bir sevinç ürpertisi kapladı... Hepsi oracıkta soyundular. Sahaya çıkarken, çocuklara çok yaklaşmamalarını, nasıl futbol oynandığını göstereceklerini söylediler...

Babalar maçı başladı. Çocuklar, futbolun nasıl oynanması konusunda hemen bir fikir edindiler... Ve hep birlikte Dalgacı'nın evine gidip televizyonda "Tele Pazar"ı izlemeyi kararlaştırdılar. Sıvıştıklarını babalar görmedi bile.

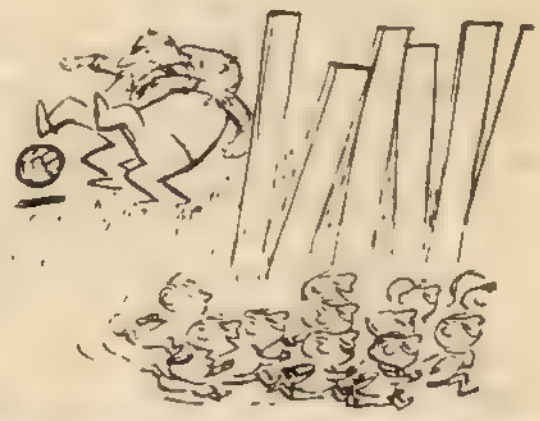

İki takımın oyuncuları topa tekmeler savuruyor, rüzgâr ters yönden esmese bal gibi güzel goller atacaklarını kanıtlamaya çalışıyorlardı. 16. dakikada öteki okula ait bir baba, kendi takımından sandığı Gümüş'ün babasına bir pas verdi. Gümüş'ün babası bir şut attı. Top, sandıkların, konserve kutularının, demirlerin arasına düştü. Sönen balonlar gibi bir ses çıkarmaya başladı. İçine bir yay saplanmıştı. Bu yüzden zıpladı durdu... Top, yaylı bir top olmuştu şimdi...

Üç dakikalık bir tartışmadan sonra, maçın (neden olmasın) bir konserve kutusuyla sürdürülmesine karar verildi... 36. dakikada, savunmada oynayan Sırım'ın babası, üst dudağına doğru gelen konserve kutusunu durdurdu. Ama bunu eliyle yaptığı için, hakem penaltı düdüğü çaldı. (Hakem, öteki okula ait bir öğrencinin babasıydı... Pıtırcık'ın babası haftı.)

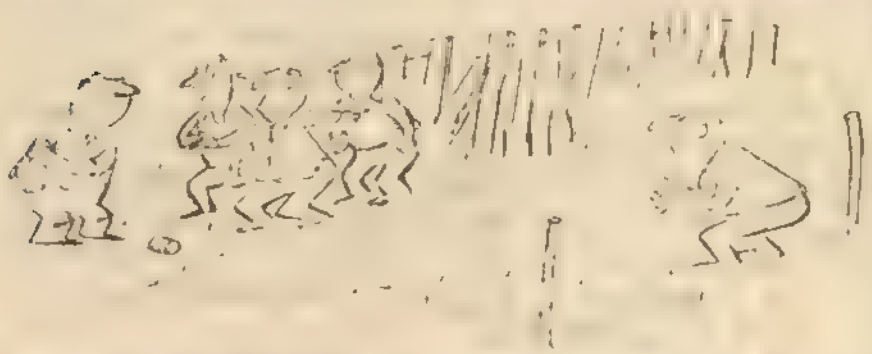

Bazı oyuncular karşı çıktılar bu karara... Ama penaltı atışı yapıldı ve kalede duran Dalgacı'nın babası, öfkeli el hareketlerine karşın, topu durduramadı. 3—3 berabereydiler şimdi. Maçın bitmesine bir kaç dakika kalmıştı. Babalar, maçı yitirecekler diye korku içindeydiler. Böyle bir durumda çocuklarının karşısına nasıl çıkabilirlerdi! O ana dek pek parlak gitmeyen maç tam bir sirk gösterisine dönmüştü artık. Öteki okula ait babalar, savunma taktiğiyle oynuyorlardı. İçlerinden bazıları, ayaklarını konserve kutusunun üstüne koyuyorlar, böylece rakiplerinin vurmasına engel oluyorlardı. Bu arada, Sırım'ın polis olan babası, topu çalımlayarak karşı kalenin önüne gitti ve konserve kutusunu filelere yolladı...

Maçı 4—3 kazanan takımın çektirdiği resim... Soldan sağa: (Ayaktakiler) Dırdır'ın babası, Sırım'ın babası (maçın kahramanı), Toraman'ın babası (sol gözü morarmış olan), Gümüş'ün babası, Lüplüp'ün babası... (Oturanlar) Tıngır'ın babası, Dalgacı'nın babası, Pıtırcık'ın babası (sol gözü Toraman'ın babasıyla çarpıştıktan sonra morardı) ve Çarpım'ın babası...

KIRPI ÇOCUK

UMUR BUGAY

GENE KİRPİLİĞİN TUTTU

BİZİM bu araba tartışmamız öyle uzadı ki komşulara bile yansıdı. Sokakta kimi görsem, "Araba alıyormuşsunuz" diyor. Annem aylık gazete parası tutarı olan 105 lirayla neler alınabileceğini uzun, uzun anlattı bize. "Size göre hiç bir şey değil öyle mi?" dedi. Sinirli mutfağa doğru yürüdü.

Ben atıldım:

— Anne bak. Ayda 105 lira biriktirsek, 12 ayda 1260 lira olur. On yılda 12600 lira. Düşünsene...

Babam, "Oğlum gene Kirpiliğin tutku" dedi. "Böyle hesap mı olur? Bu gidişle at arabası bile alamazsın sen" Annem de gülmeye başladı. Canım sıkıldı. "On lira biriktirelim öyleyse" dedim. "365 günde 3650 lira... On yılda eder 36 bin beşyüz lira... Yaaa.. N'abeeeer?"

Babam, "Sen o arabayı kendine alıyorsun anlaşılan" dedi. "Bizi düşündüğün yok. On yıl sonra biz ne yapalım arabayı? Para biriktirmekle olmaz oğlum bu iş." Doğru söylüyordu. Neden o hep doğru söyler. Akıllı adam benim babam. Herşeyi bilir. Geçen akşam Zeynep'in babası Selim amcaya bi güzel ders verdi. Önce tavla oynadılar. Babam yendi. Sonra masaya oturduk. Rakı içtiler. "Ben fazla içemiyorum" dedi Selim amca. Babam ondan sonra iki bardak daha içti. Tebeşirle masayla kapı arasında bir doğru çizdiler. "Bakalım kim sarhoş?" dediler. Selim amcanın ayakları dolaştı. Babam öyle düz yürüdü ki alkışladık. Zeynep benimle konuşmadı o yüzden.

"Senin Babanda herşeyi biliyor.. dedi. Zeynep böyle konuşmaz. Annesi söylemiştir. Onlar gittikten sonra Annem, "Çok ayıp ettin" dedi babama. "Adama ağız açtırmadın canım. Hep sen konuştun. Çok içip de sallanmamak marifet sanki"

Babam iki bardak rakıyı içtikten sonra adamın ensesine tokat atmaya başladı. "Senin dünyadan haberin yok be Selim!" dedi. "Bak dünyada neler oluyor. Gözünü aç biraz, gözüüünüüüü! İranda Şahı uçurdular. Çin Vietnama saldırıyor. Neden saldırıyor ha? Söyle bakalım neden saldırıyooor?.. Amerikayla dost oldu çünkü. Yaaaa.. Öğren bunları aslanım... Hümeyni bizim dostumuz tamam mı? Biz istesek düşük fiyata petrol alırız İrandan.. O zaman araba alınır. Bizim hanım benzin yok diye araba istemiyor. Hümeyni yollarsa alınır... Yahu Selim senin dünyadan haberin yok be!.. Araban da yok"

O geceden sonra bizim araba almamız artık zorunlu oldu. Ağzımızdan çıkmıştı bir kez. Alacaktık. Okulda Salih bile, "İrandan benzin gelecekmiş size" dedi, "Siz de araba alacakmışsınız ha? Doğru mu?"

MEHMET'İN ÇEVRE DOSYASI

ATİLLA ALPÖGE
DEVRİM ALPÖGE

GÜRÜLTÜYLE SAVAŞ

GÜRÜLTÜNÜN çok zararları var. Ama bu bizi ürkütmesin; çünkü gürültüyle savaşmak mümkün.

Günlük yaşantımızda gürültüyü en çok araçların hareketi sırasında duyuyoruz. Bir trenin geçişi.. Otomobiller.. Uçakların havalanışı... Bilginler bu tür gürültülerin azalması için ellerinden geleni yapıyor ve daha az gürültülü motorlar geliştiriyorlar.

Bunlardan birini Japonya'da yapmışlar. Çok hızlı bir tren, neredeyse kurşun hızıyla gittiği halde çok az gürültü çıkarıyormuş. Bu trenle yolculuk edenler kendilerini evlerinin sessizliği içinde sanıyorlarmış. Ancak bu yalnızca trenin içinde sağlanabilmiş. Dışarıda ise bir cehennem gürültüsü oluyormuş. Demiryolu boyunca yaşayanlar evlerinde oturamaz olmuşlar gürültü yüzünden. Mahkemeye başvurup davacı olmuşlar. Şimdi gürültü düzeyini azaltmak için bir çok önlem tasarlanıyormuş. Gördüğünüz gibi, dünyanın her yanında gürültüye karşı bir çaba harcanıyor.

Gürültüyü yaratan motorların sesini azaltmak bir önlem. Ancak onunla birlikte yapılabilecek başka şeyler de var: ağaçlandırma gibi.. Gürültülü yerlerin ve yolların çevresi ağaçlandırılınca, yapraklar gürültüyü emiyorlar. Bazı yerlerde de yolların kenarına "gürültü duvarları" yapılıyor. Bunların da ses emme özelliği var. Ya da gürültülü yolların kenarına bazan toprak yığınları konuluyor, böylece gürültünün yanlara dağılması kesilip durdurulmuş oluyor. Sesler yukarıya, havaya doğru yükselip yok oluyorlar.

Etkili önlemlerden biri de şu: insanların çok sayıda bulunduğu yerlerde, örneğin kentin alışveriş merkezinde sokakları araçlara kapamak. Böylece bütün bölgeye yalnız yayalar girebiliyor. Gürültü de ortadan kalkıyor. Dünyanın her kentinde böyle caddeler ve bölgeler var.

ÇEVRENİZE KULAK VERİN

Sesleri dinleyin. Gürültüleri ve onların kaynaklarını algılamaya çalışın. Bir de aşağıdaki konuları inceleyin, bakalım.

1 — Aslında gürültünün kaynağı bizleriz; insanlar... Örneğin komşularınız gürültü yapıp sizi rahatsız ediyor mu? Belki siz de farkında olmadan gürültü yapıp onları rahatsız ediyorsunuz. Radyoyu, televizyonu sonuna kadar açarak örneğin..

2— Kentinizin en kalabalık caddelerinde otomobiller de kalabalık, değil mi? Bu yüzden kimbilir ne kadar çok gürültülüdür orası. Acaba orada halkın kalabalık olduğu saatlerde otomobillerin geçmesi yasaklansaydı nasıl olurdu? Gürültü düzeyi düşer miydi? İnsanlar rahat eder miydi?

3— Sesler değişik yerlerde farklı yankılanıyor mu acaba? Bomboş odada... Taş binada... upuzun koridorda... Böyle yerlerde çınlıyor ve yankılanıp büyüyor. Bazı maddeler ise sesi emip yok ediyor. Örneğin kumaş. Kumaşı bol bir odada seslerin düzeyi daha az mı, dersiniz? Demek ki yapıların biçimi, kullanılan maddeler gürültüyü azaltıp çoğaltabiliyor.

4— Ormanlığa, parka gidince insanlar dinlenir, rahatlar. Böyle yerler genellikle sessiz yerlerdir. Acaba dinlenme duygusu ile sessizliğin arasında bir ilişki var mı? Büyüklerinizle bu konuyu tartışın.

KORNA

Trafik gürültüsünün önemli etkenlerinden biri korna sesleri; bunu biliyor muydunuz? Bu nedenle de bir çok kentimizde korna çalmak yasaklanmıştır. Ama bazı kişiler bu yasağı dinlemeyip sabahın erken saatinde ya da gecenin ortasında "düt düt" diye korna çalıp duruyorlar. Bir de "müzikli" diyebileceğimiz korna kullananlar var. Bunlar garip, çirkin sesler çıkarıyorlar. Üstelik gösteriş olsun diye durmadan da kornaya basıyorlar. Başkalarının işitsel çevresini saygısızca bozuyorlar. Bunlara iyi yurttaş iyi kentli diyebilir miyiz?

İMPARATOR GÜRÜLTÜ SORUNU İLE KARŞI KARŞIYA

Jules Sezar eski bir Roma imparatoru; 2.000 yıl önce yaşamış. Biliyorsunuz! Halkı ve arabaları çamurdan kurtarmak için Roma'nın her tarafında yolları taşlarla kaplamıştı. Ancak taş döşeli yolların bir sakıncası çıktı. O zamanın araçları atların çektiği arabalardı. Bazan bir arabayı beş, on at çekerdi. Bu nedenle de hızlı giderdi araba. Bir yandan tekerleklerin taşlara vurmasından çıkan ses, bir yandan da atların nal sesleri yeni yolları çok gürültülü yaptı. Romalılar bu nedenle geceleri uyuyamaz oldular. Böylece imparatorun karşısına bir işitsel kirlilik sorunu çıkmış oldu. Sezar hemen karar verip önlemi aldı. "Roma'da geceleri arabalar dolaşmayacak. Bunu yasakladım." dedi. Bunun sonunda Romalılar da eski sessizliğe ve huzurlarına kavuştular.

Görüyorsunuz, gürültü çok eskiden beri bir sorun. Bununla birlikte gürültüyle savaş da o kadar eski.

GEZİ NOTLARI

MUCAP ÖFLUOĞLU

LONDRA, PARKLAR KENTİ

YABANCI bir kentte, hele Londra gibi büyük bir kentte, gelişi güzel programsız dolaşılmaz. Nereye nasıl gitmeliyiz? Görmek istediğiniz yerleri, müzeleri, tiyatroları, parkları, hayvanat bahçesini; sıraya koyup; gidiş dönüşleri saptayarak yola çıkmalısınız.. Önce, çocuklar için basılmış renkli Londra haritasını, gene çocuklar için hazırlanmış cep kılavuzunu aldık. Bunlara bir de; Nereye Gitmeli (Where To Go) adındaki haftalık Londra kılavuzunu ekledik.. Hava elverişli olduğu için, kapalı yağışlı günler başlamadan, parkları, hayvanat bahçesini, (London Zoo'yu) gezelim dedik: Portland Place'de oturuyoruz. Bize en yakın büyük park, Regent's Park. Hayvanat Bahçesi de, hemen o parkın yanında.. Regent's Park; I. Elizabet çağında (16. Yüzyıl) yapılmış.. 1800 dönüm, yemyeşil bir alan. Sportif oyunların düzenlendiği bir park burası. 16. Yüzyıl'dan beri aynı amaçla kullanılıyormuş.. Doksan dönümlük gölü, geniş tutulmuş Gül Bahçeleri de ayrı bir güzellik ve renk katıyor Regent's Park'a.. Bir de ayrıca, özellikle (Shakespeare'in) Şekspir'in oyunlarının oynandığı bir Açıkhava tiyatrosu var Park'ın içinde.. Park'lardan başlamışken, size Londra'nın önemli Park'larını anlatayım.. Kensington Bahçeleri, ünlü Hyde Park'ın yanında, bin dönümlük bir alan içinde. Kensington Parkı'nı daha çok çocuklar seviyor. Oyun ve eğlence olanakları bol. Çocuklar bu parkın içinde, aradıkları tüm oyun araçlarını bulabiliyorlar.. Salıncaklar, tahtaravalliler, çeşitli oyun alanları, futbol kaleleri arasında koşup, oynayan çocukların sevgilisi Peter Pan'ın heykeli de bu park'ın ayrı bir özelliği. Heykelin dibinde, çocukların sık sık sevip okşadıkları, tavşan ve fare heykelcikleri, ayrı bir eğlence konusu. Parkın yuvarlak havuzu; içinde dolaşan sandalları, yelkenlileriyle, denize özlem duyan, su sporlarını seven küçükler, gençler için büyük bir coşku kaynağı.. Havuzdaki kuşlar, ördekler de, renkli dekorun sevimli, canlı parçası.. Bu canlılığın, doğanın, sevdiğiniz tüm göz alıcılığı ortasında sandallarla dolaşıp, yelken açmanın keyfini düşünün çocuklar!. Siz gölde kürek çekerken, bir de bakıyorsunuz, kıyıda bir kaç genç, küçük bir orkestra oluşturmuşlar; size, bildiğiniz sevdiğiniz parçaları, şarkıları çalıyorlar.. Bu çalgıcı gençlerin çoğu yabancı. Dünyanın her yanından gelmiş, orada eğitimlerini sürdüren parası az, yardım arayan çocuklar. Büyükler,küçükler çevrelerini sarıp dinledikleri bu çalgıcılara ellerinden geldiğince yardım ediyorlar paraca..

Şimdi gelin isterseniz, dünyaca ünlü Hyde Park'a geçelim.. Bu güneşli, güzel hava, Londra'da kolay kolay ele geçmez.. Tarihte okuduğunuz, Saksonlar'dan kalma bir Park, Hyde Park. Tüm Parklar gibi, ağaçlıklar içinde. Park'ın bütünü bin beşyüz dönüm. Yüzelli dönümlük bir de gölü var. Bu gölde de, sandallar, yelkenliler, kürek çekmek, yelken açmak isteyenlerin emrinde.

Saksonlar'ın yaşadığı çağda avcılar, bu Park'ın bulunduğu alanda Kurt avlarlarmış.. Gölün kenarında şezlong'lar, sıralar, kanepeler, yer yer Park'ın içine yerleştirilmiş. İstediğiniz zaman oturup dinleniyorsunuz. Çevrenizi, geleni geçeni izliyorsunuz. Cumartesi, Pazar günleri çok kalabalık oluyor parklar. Özellikle Hyde Park, piknik yapmak isteyen kalabalık gruplar için çok elverişli.. Burada da, çalgı çalan, para toplayan, kimi amatör, kimi profesyonel çalgıcılara sık sık rastlıyorsunuz. Bu sokak şarkıcıları, Batı'nın, caddeleri, kahveleri, restoranları gibi, vazgeçilmez, küçümsenmez bir parçası olmuş.

Hyde Park'ın ününe ün katan bir başka yanı da, konuşmacıları.

Bakıyorsunuz bir adam, bir iskemlenin, ya da bir sıranın üzerine çıkmış, veryansın konuşuyor. Kimileri, çevresine oldukça kalabalık bir dinleyici topluluğu çekebiliyor. Her konuda konuşmak serbest. Terbiyeli, aklı başında olmak, içkili, sarhoş olmamak aranılan koşulların başında geliyor.. Konuşmacılar, konuşmak için, yetkililerden bir izin belgesi almak zorunda.

Öyle her aklına gelen, ortaya çıkıp konuşamıyor. Demokrasi'nin en ileri ve özgür koşullar içinde uygulandığı İngiltere'de bile, yasalar bireylerin özgür yaşamının koruyucusu oluyor. Eğitim yasalara saygıyı öğretirken, uygar yasalar da, uygarlığın temelini oluşturuyor. Hyde Park'tan çıkarken yağmur başladı.

O günkü programımıza aldığımız, oyuncak müzesine gidelim dedik.

Haftaya oyuncak müzesinde buluşmak üzere, şimdilik hoşça kalın çocuklar..

BİZİM
ALİ

AVRUPA ÇOCUK DERGİLERİ

PAJTAS

PAJTAS, bir Macar dergisi. Budapeşte'de yayımlanıyor... Boyutları, "Milliyet Çocuk Dergisi'ne yakın... Aylık bir dergi bu. Her sayısı 64 sayfa. Sayfalarının bazıları renkli, bazıları siyah-beyaz.

Derginin ilk sayısı 1946'da yayımlanmış. Bir başka deyimle, "Pajtas" 33 yaşında... Sahibi, devlet... Evet, bu dergiyi Macar devleti çıkarıyor ve çok ucuz fiyatla çocuklara satıyor. Bu yüzden, baskı sayısı oldukça yüksek: 400,000...

Derginin Yazı İşleri Yönetmeni, Bayan Agnes Somos...

"Pajtas"da çizgi-romanlara oldukça geniş yer veriliyor. Bu çizgi-romanların çoğu Fransız yapıtı... Biri ise, bizim de bildiğimiz, sevdiğimiz bir çizgi-roman: "Püskül ile Çilli"...

Dergide ayrıca röportajlar, çeşitli ülkelerdeki çocukların günlük yaşamlarını anlatan yazı dizileri, fıkralar, bilmeceler, bulmacalar da yer alıyor.

"Pajtas", Uluslararası Çocuk Yılı" dolayısıyla, okurları arasında yarışmalar düzenlemiş. Yarışmalardan birinin "Büyük Ödül"ü, kazananın taşıyabileceği kadar çikolata... Bir başka yarışmanın birincisine de, bir çocuk tiyatrosunun bir "gece"si armağan edilmiş... Yarışma birincisi, o gece tiyatronun bütün yerlerini davetiye olarak alacak ve bu davetiyeleri arkadaşlarına dağıtacakmış... Arkadaşları, o gece çocuk oyununu onun konuğu olarak izleme olanağını bulacaklarmış.

Dergi, okurlarının yapıtlarını pek yayımlamıyor... Daha çok, büyüklerin çocuklar için yazdıklarına, çizdiklerine yer veriyor.

"Pajtas"ın bazı sayıları özel sayı olarak hazırlanıyor. Bu özel sayılar, belirli konulara, belirli çocuk yayını türlerine göre düzenleniyor... Bir örnek verelim:

Fransa'da yayımlanan bir dergi var: "Pif"... "Pajtas"ın bir sayısı, "Pif"in Macarcası olarak hazırlanmış. Macar okurları bu sayıyı aldıkları zaman "Pif"i okumuş gibi oluyorlar.

Derginin yöneticileri, amaçlarının okurlarını eğlendirmek, eğlendirirken onlara bir şeyler öğretmek olduğunu söylüyorlar. "Uluslararası Çocuk Yılı"na da büyük önem veriyorlar. "Pajtas"ın Haziran sayısını "Uluslararası Çocuk Yılı Özel Sayısı" olarak hazırlıyorlarmış. Bu sayıda, Çocuk Yılı'nın taşıdığı anlamı belirteceklermiş.

TO RODİ

TO RODİ, Yunanistan'ın başkenti Atina'da yayımlanan bir dergi. Ayda bir kere çıkıyor. 7—13 yaşındaki çocukların ilgisini çekebilecek bir biçimde düzenlenmiş. Boyutları, aşağı yukarı "Milliyet Çocuk Dergisi" gibi.Baskı sayısı ise 15,000.

"To Rodi"nin bütün sayfaları iki renkli. Her sayıda en az iki öykü yer alıyor dergide. Ayrıca, şiirlere, bilmece-bulmacalara, oyunlara da yer veriliyor.

Bayan Droussoula Vassiliou Elliott'un yönettiği "To Rodi"de okurların yaptıkları resimler de siyah-beyaz olarak yayımlanıyor. Aşağıda bu yapıtlardan ikisini sunuyoruz. (Resimlerden biri, bir nar resmi... "To Rodi" de "Nar" anlamına geliyormuş.)

"To Rodi"nin her sayısı 48 sayfa. Dergi, devletin desteğiyle, parasal yardımıyla yayımlanıyor. Dergi yöneticileri, Türk çocuklarının yaptıkları resimleri de yayımlamaktan mutluluk duyacaklarını belirtiyorlar.

"To Rodi"nin hazırlayıcıları arasında gazeteciler, grafik sanatçıları, eğitimciler ve psikologlar var.

Dergi, Avrupa'nın en genç çocuk dergilerinden biri. 14 aylık... Bir yaşını yeni doldurmuş. İkinci yılına girerken, "Dünya Çocukları" adlı bir yazı dizisine başlanacakmış.

AKBANK
1979 Dünya Çocuk Yılı
armağanları sürüyor

yaşasın!

çocuklar artık sizin de bir bankanız var

Akbank, 1979 Dünya Çocuk yılı nedeniyle, size bir Çocuk Bankası armağan ediyor. Çok yakında Nişantaşı'ndaki Akbank Rumeli Caddesi şubesinde açılacak olan Çocuk Bankasında sadece çocuklar hesap açtırabilecekler.

Akbank'ın bir başka sürprizi : Kulüplerin renginde futbol topu kumbaralar.

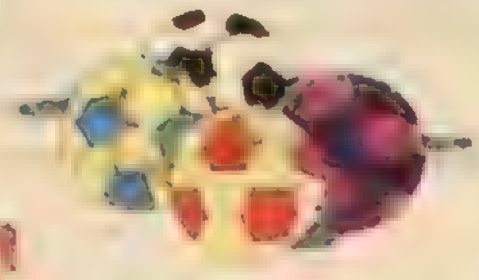

Akbank, yurdumuzun öteki bölgelerinde yaşayan çocukları da düşündü. Akbank Kültür ve Eğlence Kervanı, Uğur Böceği Arabasıyla, yurdun her köşesini gezerek çocuklara tiyatro, kukla ve karagöz gösterileri yapacak.

Akbank'ın, Almanya'da çalışan işçilerimizin çocuklarına da sürprizleri var :

Akbank Çocuk Tiyatrosu temsiller vermek için Almanya'ya gidiyor.

Akbank Almanya'da yaşayan Türk çocukları arasında bir de yazı yarışması açtı.

AKBANK

DOĞAYI KORUYALIM

DENİZLER YAŞAMALI

Dünyada bir çok kişi deniz canlılarını sorumsuzca tüketirken, Pasifik'te yaşayanlar kendilerine özgü yöntemlerle denizi korumaya çalışıyorlar...

DENİZ hayvanlarının beslenme, dinlenme ve yavrulama alanları her gün bozuluyor. Çoğu da bozuldu. Deniz memelilerinden tutun da deniz kuşlarına, sayısız küçük canlılara... Sorun hep aynı. Hepsinin yaşamı tehlikede. Aslında denizler, okyanuslar ve onların içindeki canlılar tüm dünyanın sorunudur. Bu canlıların yaşamı insanlık için çok önemlidir. "Doğayı Koruma Vakfı", çeşitli kuruluşlarla işbirliği ederek bu soruna da el atmıştır.

Her gün soframıza gelen ekmek belki de bir gün denizden sağlanacaktır. Bunun tipik örneği, "Zostera Otu" dur. Bu ot denizin içinde yetişmesine karşın çok zengin bir besin kaynağıdır. Kurutulduktan sonra Zostera Otu'ndan çıkarılan un, tıpkı buğday ununa benzemektedir. Şimdilik Kalifornia Körfezi'nde yaşayan, "Seri" kızılderililerince değerlendirilen bu otun ileride tüm dünyada kullanılmayacağını kim söyleyebilir?

Yosun tarlaları, çeşitli deniz otları, tuz yatakları dünyanın bir çok değerli balığının besin kaynağıdır. Bunlar, balıklar için olduğu kadar insanlar için de önemlidir. Neden mi? Balıkçılık bazı ülkelerin ekonomilerinde önemli rol oynar. Gelirlerinin çoğunu bu yolla elde ederler. Açıkça böyle değerli bir gelir kaynağını yitirmek istemediklerinden, balıkların besin kaynaklarını da korumak zorundadırlar. Balıkların besin kaynaklarının bozulması ileride onların daha az balık yakalamasına, denizlerden elde edilen bu ürünün azalmasına ve sonunda kaybolmasına yol açar.

Dünyanın bir çok yerinde oluşturulacak deniz parkları bazı önemli balık türlerinin korunmasına yol açar. Ama bu düşünce iki sorunla karşı karşıyadır. Birincisi, bir çok ülke denizleri hâlâ üretim artıklarını dökebilecekleri bir yer olarak görmektedir. Eğer bu plan uygulansa artıklar nereye dökülecektir?

İkincisi, denizler ve içindeki canlılar belirli bir ülkenin malı değil, tüm dünyanın malıdır. Bugün bazı deniz parkları vardır. Örneğin Fonseca Körfezi'nde El Salvador, Honduras ve Nikaragua hükümetlerinin ortaklaşa kurdukları, ayrıca Wadden Denizi'nde de Danimarka, Almanya ve Hollanda'nın işbirliğiyle gerçekleştirilen parklar iki örnektir. Ama bu yeterli değildir. Sorun ancak tüm devletlerin işbirliğiyle çözülebilir. Devletlerin tek başlarına yaptıkları çalışmalar denizleri ve içindeki canlıları kurtarmaya yetmez.

Masmavi bir gök, pırıl pırıl bir deniz ve bembeyaz kumsallar... Mercan adaları dışarıdan gelenler için çok güzeldir. Ama gerçek biraz değişiktir. Adalarda yaşayanlar buraların gerçek bir çöl olduğunu düşünürler. Örneğin topraklarına deniz suyu karıştığından verimsizdir. Doğadan alacakları tek şey çevrelerindeki uçsuz bucaksız denizde yaşayan canlılardır.

Mercan adalarında yaşayanlar büyük gereksinim duydukları deniz hayvanlarıyla yüzyıllarca dengeli bir ilişki içinde olmuşlar, onları korumuşlardır. Örneğin Cook Adaları'nın yanındaki Pukapuka'da kaynakların kurutulmaması için büyük caba harcanmaktadır. Deniz kuşlarının ve öteki canlıların beslenme ve yavrulama alanları korunmaktadır. Deniz kuşlarından balıklara, yumurtalara kadar her şey böyledir. Yılın belirli bir ayında yapılan hasat beklenmektedir. Hasat ayında ise ürünler köyde yaşayan herkese (çocuklar dahil) eşit bir biçimde paylaştırılmaktadır.

Deniz canlılarının sorumsuzca yokedilmesine karşı yapılmış, yaklaşık tüm Pasifik'te uygulanan tipik bir örnektir bu. Dileğimiz bütün dünyada yaşayan insanların denizle ve içindeki canlılarla bu tür bir ilişki içinde olması ve onları sorumsuzca tüketmemesidir.

Palau adası Pasifik'teki mercan adalarından biridir. Dışarıdan çok güzel gözükür ama ada, üzerinde yaşayanlar için gerçek bir çöldür.

SİNEMA TV

YAKIŞIKLI OZAN

İNGİLİZ televizyoncuları yeni bir polisiye diziyi tamamladılar: Saint... Simon Templar adlı bir dedektifin serüvenlerinin anlatıldığı dizi daha önceki yıllarda da çekilmiş, "Kaygısızlar" dizisinden anımsayacağımız Roger Moore başrolü oynamıştı.

Dizinin yeni kadrosunda bir değişiklik yapıldı. Başroleye henüz tanınmamış bir oyuncu, Ian Ogilvy getirildi. Ogilvy şimdiye kadar 11 film çevirmiş. Bunların en ünlüsü bir kaç ay sonra televizyonda da gösterilecek, "Upstairs Downstairs" (Komşularımız) Filmde Ogilvy ozan bir kovalıyor, helikopterli ajanlar çarpışıyor... Yakışıklı dedektif de kötülerle savaşıp onları cezalandırıyor..

Otomobiller birbirlerini ko-

Bütün ünlü oyuncuların tersine Ian dizide düblör kullanmıyor. Bütün tehlikeli sahnelerde kendisi oynuyor. Filmin böylece daha inandırıcı olduğunu savunuyor.

Önümüzdeki yıl ekranlara gelecek olan, "Saint" dizisinin büyük ilgi çekeceği sanılıyor.

YENİ AVUKATIMIZ

TELEVİZYONDAKİ ünlü avukatların sayısı son günlerde çok arttı. Petroçelli rolünde izlediğimiz Barry Newman'dan sonra şimdi de Sam Elliot, "Aspen" dizisiyle ekrana geldi. Gerçi bu yeni dizi Petroçelli kadar ekranlarda kalmayacak ama sevimli avukat herkesin ilgisini çekti. Sam Elliot ya da dizideki adıyla Tom Keating ekranlarımızın yeni avukatı oldu. Artık sorunlarımızı çekinmeden ona danışabileceğiz.

Aslında bu yıldız pek yabancımız değil. Onu, "Bir Zamanlar Kartaldı" adlı dizide de izlemiş ve sevmiştik. İsterseniz size onun hakkında biraz bilgi verelim:

Sam Elliot 32 yaşındadır. Şansını önce sinemada denemiş, başarı kazanamayınca da TV dizilerinde oynamaya başlamıştır. "Bir Zamanlar Kartaldı" onu üne kavuşturunca, Elliot yeniden sinemaya dönmüştür.

Sam Elliot "Aspen" ve "Bir zamanlar Kartaldı" adlı televizyon dizilerinin beğenilmesinden sonra, "Legacy" (Yasa) adlı yeni bir dizide Katharine Ross ile birlikte oynuyor.

- *Televizyonda "Tatlı Cadı" dizisinden anımsayacağımız Elizabeth Montgomery, (Semantha) geçtiğimiz aylarda yeni bir diziye başladı. Başrollerini Jane Seymour, Hal Holbrook ve Elizabeth Montgomery'nin oynadığı televizyon dizisinin adı, "Uyanan Toprak".*

- *"Aşk-ı Memnu" adlı diziyi televizyona çeken yönetmen Halit Refiğ ünlü romancı Kemal Tahir'in, "Yorgun Savaşçı" adlı eserini televizyon dizisi yapacak...*

Pul Köşesi

PULLARDA SPOR-2

(1) 1970 Dünya Eskrim Şampiyonası (Türkiye)... (2) Atletizm (Finlandiya)... (3) Disk atma (Bulgaristan)... (4) Bisiklet (Mali)... (5) 1964 Olimpiyatları (Nijerya)... (6) Atıcılık (Demokratik Alman Cumhuriyeti)... (7) Su kayağı (Bahama)... (8) 1948 Olimpiyatları (Monako)... (9) Su oyunları (Lübnan)... (10) Güney Doğu Asya Oyunları (Singapur)...

TAŞKIN AMCA

CEM'İN SORUSU

MERHABA can çocuklar!

Cem, yine ziyaretlerini sıklaştırdı. Dinlenme sırası boyunca çoğalan sabrımızı, genişleyen hoşgörülüğümüzü, oldukça büyüyen adamsendeciliğimizi kısa sürede tüketeceğe benzer. Akdeniz kıyılarında doldurduğumuz sabır akümüz, bu çocuğun gevezelikleri karşısında eriyip gidecek.

Tam, gezi notlarımı düzene koymak için çalışma odamdaki masamın başına geçmiştim ki zıırrrrnnnn zil çaldı. Hiç kimseyi beklemiyorum. Kapıyı açar açmaz, ünlü deyimiyle "fişek gibi" girdi içeriye:

— Ver elini öpeyim Taşkın Amca, dedi.

— Öp bakalım, hayrola?. Bayram değil, seyran değil.. Bu ne el öpmesi böyle?

Bana "saygı" dan, "sevgiden" küçük bir söylev verdi önce..

— Ne var ki, deyecek oldum, sürdürdü sözlerini:

— Büyüğümüzsün, her şeyi bilirsin. Bunu yalnız ben değil, tüm mahallemiz gençleri bilir..

— Eeee!. Çıkar baklayı ağzından..

— Şeyy. Sıkıştım da.. Yani, dersten yana.. Edebiyat dersinden bir zorum var.. Senin ansiklopedilerin çok, onlara bakacağım.. Müsaade eder misin?

— Aman efendim, memnuniyetle. Ancak, bu kadar ileri görüşlü, bu kadar yenilik izleyicisi biri olasın da evinde bir ansiklopedi takımın olmasın, şaştım..

Cem'cik sustu, hemen yanıt vermedi. Bu, hep susacak demek değildir. Kar toplayan kış güneşi gibi, gözlerini açtı, sonra yüzü aydınlandı ve konuştu:

— Benim evdekilerin, yani ansiklopedilerimin tümü teknik türde. Fizik, atom, kimya, füzeler ve denizler üzerine.

— Niçin genel anlamda ansiklopedin yok Cem? Edinmen gerek. Çünkü derslerinin arasında geçen, genel anlamlı konularımızın açıklamalarını ansiklopediler ve kitaplar karıştırarak bulabiliriz. Yardımcı kitaplar ve ansiklopedilerden enine boyuna okur, konularımızı, en küçük ayrıntılarına kadar eksiksiz hazırlayabiliriz.

— Haklısın Taşkın Amca'cığım.. Bende öyle kitaplar var ki, füzelerin tarihi üzerine kitaplar yazabilirim.

— Gördünmü ya, ne kadar güzel.. Madem oyle de Cem Beyciğim, evinde niçin genel konuları işleyen bir ansiklopedin yok?

— Benim merakım belli. Şimdi bunları bırakalım da edebiyat dersimdeki sorumu nasıl yanıtlayacağım.

— Neyi soruyor öğretmenim Cem.?

— Soru şu: Ansiklopedilerin yararı nedir? Neden evlerimizde ansiklopediler bulundurmalıyız?

Sonra tatlı tatlı güldü:

— Anladım, dedi, demin söylediklerin, sorularımın tam karşılığı.. Teşekkür, Allahaısmarladık, sevgili Taşkın Amca.

Güle güle sevgili Cem!

LARRY YUMA

APAÇİ KUŞATMASI

ÖZET: Kahramanımız Larry Yuma su içerken bir Apaçinin saldırısına uğrar. Onunla boğuşurken öteki kızılderililer de arkadaşlarına yardıma gelir...

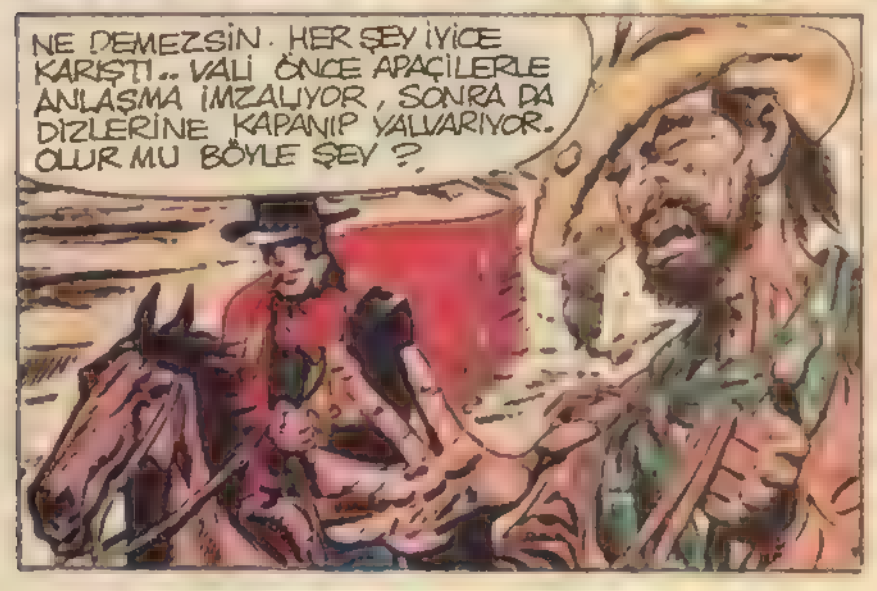

EMİLİANO, ONLARA GENİŞ TOPRAKLAR VERDİ.. AMA GENE DE ÇİFTLİKLERE SALDIRIP DURUYORLAR. GECELEYİN ÖLÜM ATEŞLERİNİ YAKIYORLAR...

NE YAZIK Kİ, ÜÇ BEŞ KİŞİLİK APAÇİ ÇETELERİNİN MASUM KADIN VE ÇOCUKLARA YAPTIKLARINA SEVİRCİ KALIYORUZ...

APAÇİLERİ DURDURMAK KOLAY DEĞİL.. DAHA ÇOK KAN DÖKÜLECEK, DAHA ÇOOOK ÇİFTLİK YAKACAKLAR...

HEMEN BAKMA! İLERDE BİR GURUP APAÇİ BİZİ İZLİYOR. PEK KIPIRDADIKLARI YOK.. BELKİ DE GEÇİP GİTMEMİZE İZİN VERİRLER...

YAKİİ!

MAHMUZLA ELİAT! DUA ET DE ATIN TÖKEZLEMESİN. ÇOK DİKKATLİ OLMALISIN.

YEAAHH!

AHA!.. YUUH! YAAAH!

ŞU GEÇİTİN ÖBÜR YANINDA BİR ÇİFTLİK OLACAK.. EĞER ORANIN DA OCAĞINA İNİR DİKMİŞLER SE, KELLELERİMİZ APAÇI ÇADIRLARININ TEPESİNDE SALLANACAK DEMEKTİR-

AŞAĞIN GENE DÖRT AYAK ÜZERİNE DÜŞTÜK! ÇİFTLİK HALA AYAKTA!...

ÇOK KOLAY JOSE. APAÇILER BİZİMLE KONUŞMAK İSTEDİLER AMA HİÇ YÜZ VERMEDİK. NASIL İYİ ETMİŞ MİYİZ?...

BİRAZ AYIP ETMİŞSİNİZ...

HEYY! DALGA GEÇMEYİ BIRAKIN DA BURAYA GELİN!

KONUKLARIMIZ VAR!

CEPHANEYİ HARCAMAYIN.. BIRAKALIM ÖNCE BİRAZ GÖVDE GÖSTERİSİ YAPSINLAR...

SEN BİLİRSİN LAKRY...

GERÇEKTEN BİRAZ SONRA..

YAŞASIN GERİ DÖNÜYORLAR.

DURUM KÖTÜ LARRY! HEPİMİZ APAÇİLERİN BİR TEK GÖSTERİYLE YETİNMEYECEĞİNİ BİLİRSİN.. BURADA ÇEVREMİZ SARILMIŞ. ELİMİZ KOLUMUZ BAĞLI KALAKALDIK...

GÜNEY GEÇİTİ KAPALI MI?

YERLE BİR EDİLDİ.. EMİLİANO'NUN ASKERLERİ YIKTILAR. KAPANA KISILDIK KALDIK..

BURADA BATAKLIKTA TERKEDİLMİŞ İSSİZ BİR ADADAYIZ SANKİ...

DEVAM EDECEK

Bilmece Bulmaca

Yanıtlar 64. sayfada

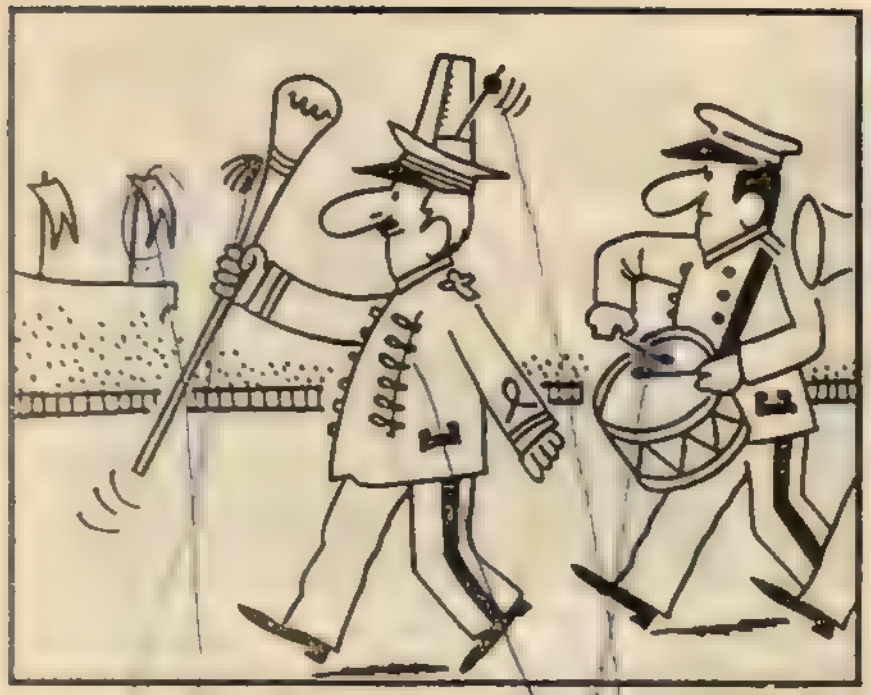

7 BENZER

Yukarıdaki iki değişik resim arasında yedi benzer var. Bu benzerleri bakalım ne kadar zamanda bulabileceksiniz?

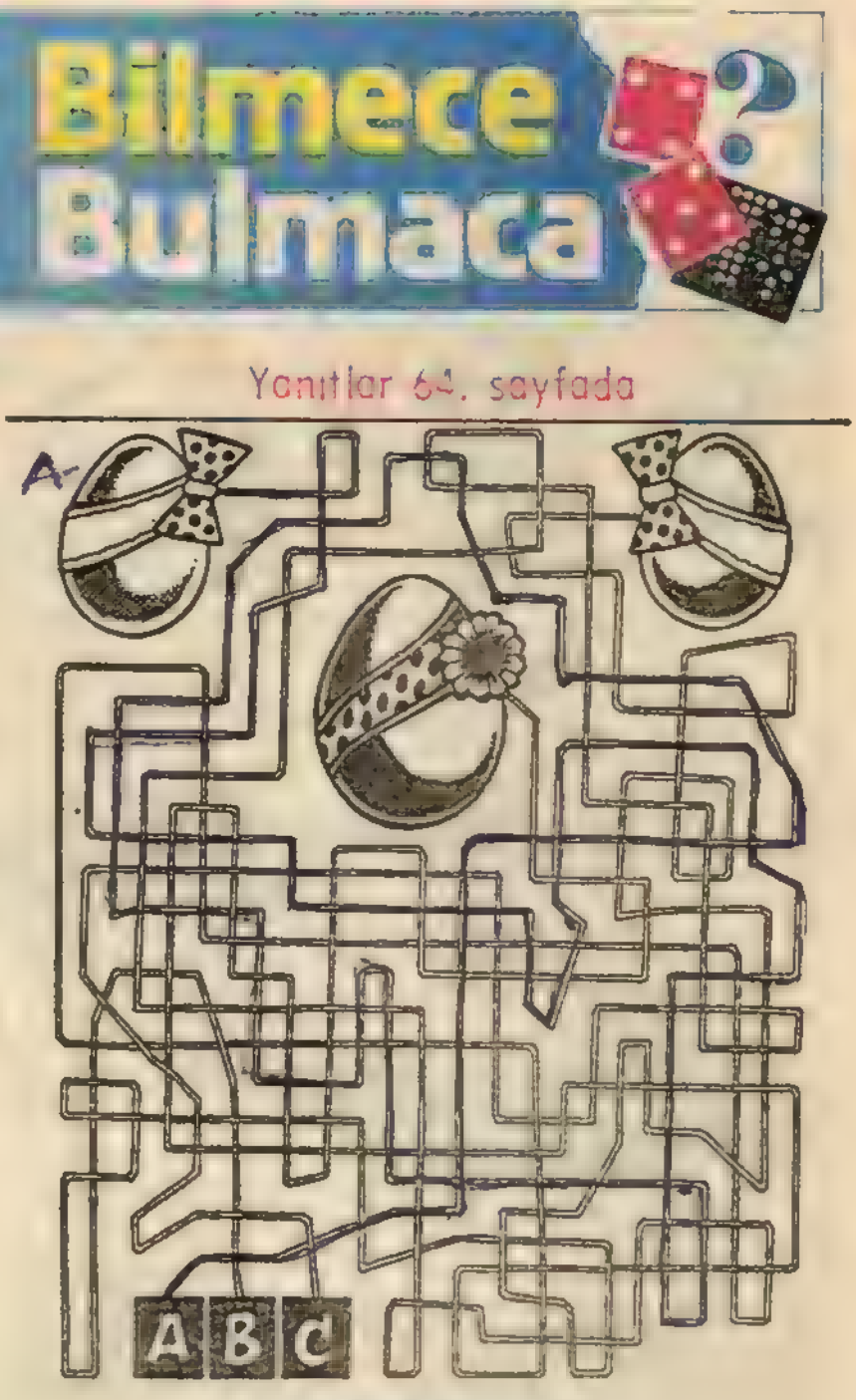

YUMURTALAR

Yukarıdaki resimde harflerle yumurtaları bağlayan ipler karışmış. Hangi yumurtanın hangi harfe ait olduğunu acaba bulabilir misiniz?

8 FARK

Aşağıda iki resim görüyorsunuz. İlk bakışta ikisi de birbirinin aynı, öyle değil mi? Ama dikkatle bakarsanız arada tam sekiz fark bulacaksınız. Resimler bizden, bulması sizden.

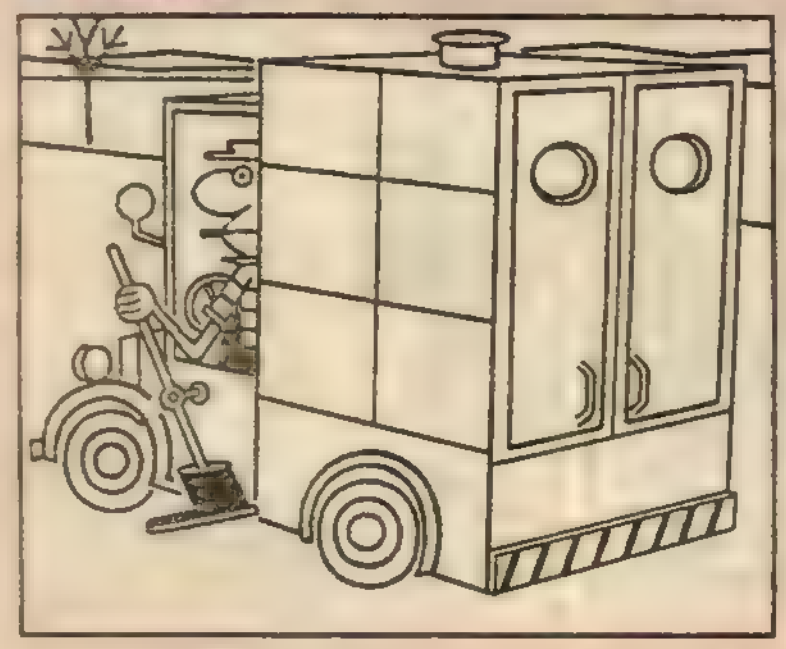

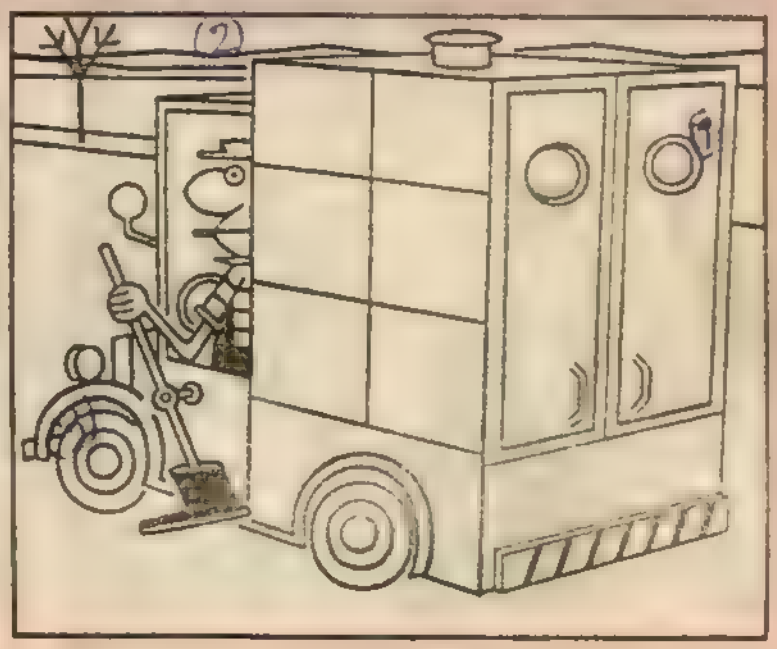

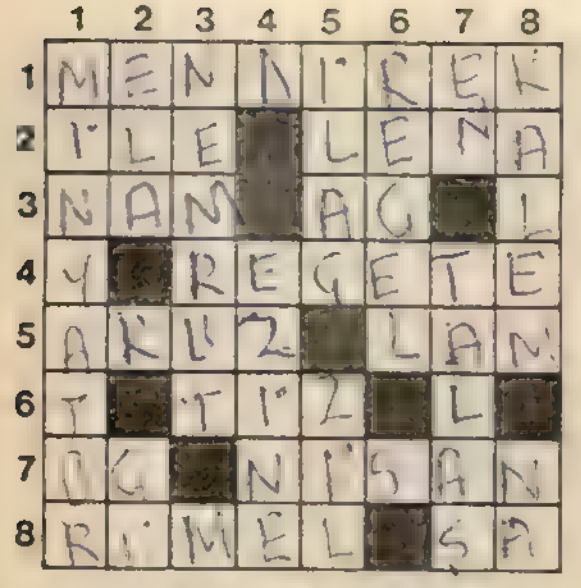

SOLDAN SAĞA

1) Dalgakıranlarla oluşturulmuş liman. 2) Bir bağlaç - Asya'nın kuzeyinde bir akarsu. 3) Ün, şöhret — Yemek yeme gereksinimi duyan. 4) Doktorun, hastaya gerekli bulduğu ilacın eczaneden alınabilmesi için yazdığı kâğıt. 5) Divan Edebiyatında nazım ölçüsü — Mikroskop camı. 6) İnce, keskin ses. 7) Bir sayı — Bir ay adı. 8) Kadınların kirpiklerine sürdükleri süs maddesi — (tersi) Pişirilmiş yiyecek.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1) Eski, yazma kitaplarda görülen, ince bir sanatla işlenmiş olan, küçük ve renkli resimlere verilen ad. 2) Bir göz rengi — (tersi) Dışın karşıtı. 3) Doğu Anadoluda bir dağ adı. 4) Çanakkale'nin bir ilçesi. 5) Bir hastalığı iyi etmek için çeşitli yollardan kullanılan madde — Sallandırılarak ya da başka yöntemlerle işletilerek işaret vermek üzere çınlatılan çıngırak. 6) Meyveleri şekerle pişirilerek hazırlanan yiyecek. 7) Genişlik — Testere ya da rende, törpü gibi aletlerle işlenen bir şeyden dökülen kırıntılar. 8) Yazı yazmaya yarayan araç — (tersi) En kısa zaman parçası.

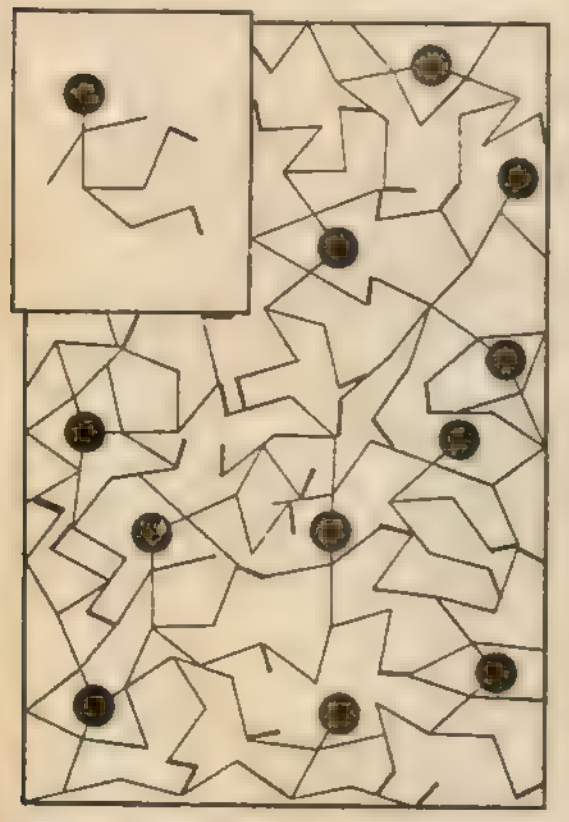

NOKTA İLE ÇİZGİ: Üstte, köşedeki şekli, alttaki şekiller arasında bulabilir misiniz acaba?

SÖZCÜK AVCILIĞI

Yandaki harfler arasına gizlenmiş bazı sözcükler var. Sözcükler soldan sağa, sağdan sola, yukarıdan aşağıya, aşağıdan yukarıya ve çapraz olarak yerleştirilmiş; ters de olabilirler... Ama hepsi düz bir çizgidedir. Örnek olarak birini belirttik. Ötekileri bulması sizden..

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1	K	Z	A	P	N	A	T	I	T	A
2	V	O	U	O	M	T	I	R	I	P
3	O	A	B	T	N	E	H	E	S	Z
4	L	U	R	A	N	Y	U	M	K	E
5	F	T	Y	S	L	M	E	K	O	N
6	R	M	B	Y	U	T	N	L	B	A
7	A	E	I	U	A	I	C	E	K	G
8	M	D	S	M	Ç	L	I	B	A	N
9	N	O	M	I	T	N	A	L	T	A
10	A	V	I	C	A	K	A	K	I	M
11	D	A	L	T	I	N	M	O	R	K
12	E	M	T	R	U	K	U	K	D	I

Saklı Sözcükler: Uranyum, Potasyum, Kobalt, Tuz, Amyant, Pirit, Boksit, Titan, Volfram, Kalay, Çinko, Antimon, Manganez, Mika, Bakır, Altın, Kukurt, Civa, Krom.

CASUSLAR SAVAŞI

A işaretli gizli ajanlar, B,C,D işaretli ajanların; B işaretli gizli ajanlar A,C,D. işaretli ajanların; C işaretli gizli ajanlar A,B,D işaretli ajanların; D işaretli gizli ajanlar ise A,B,C işaretli ajanların peşindeler. Yukarıdaki sıraya göre ajanları birbirinin peşine dizebilir misiniz?

MISTIK

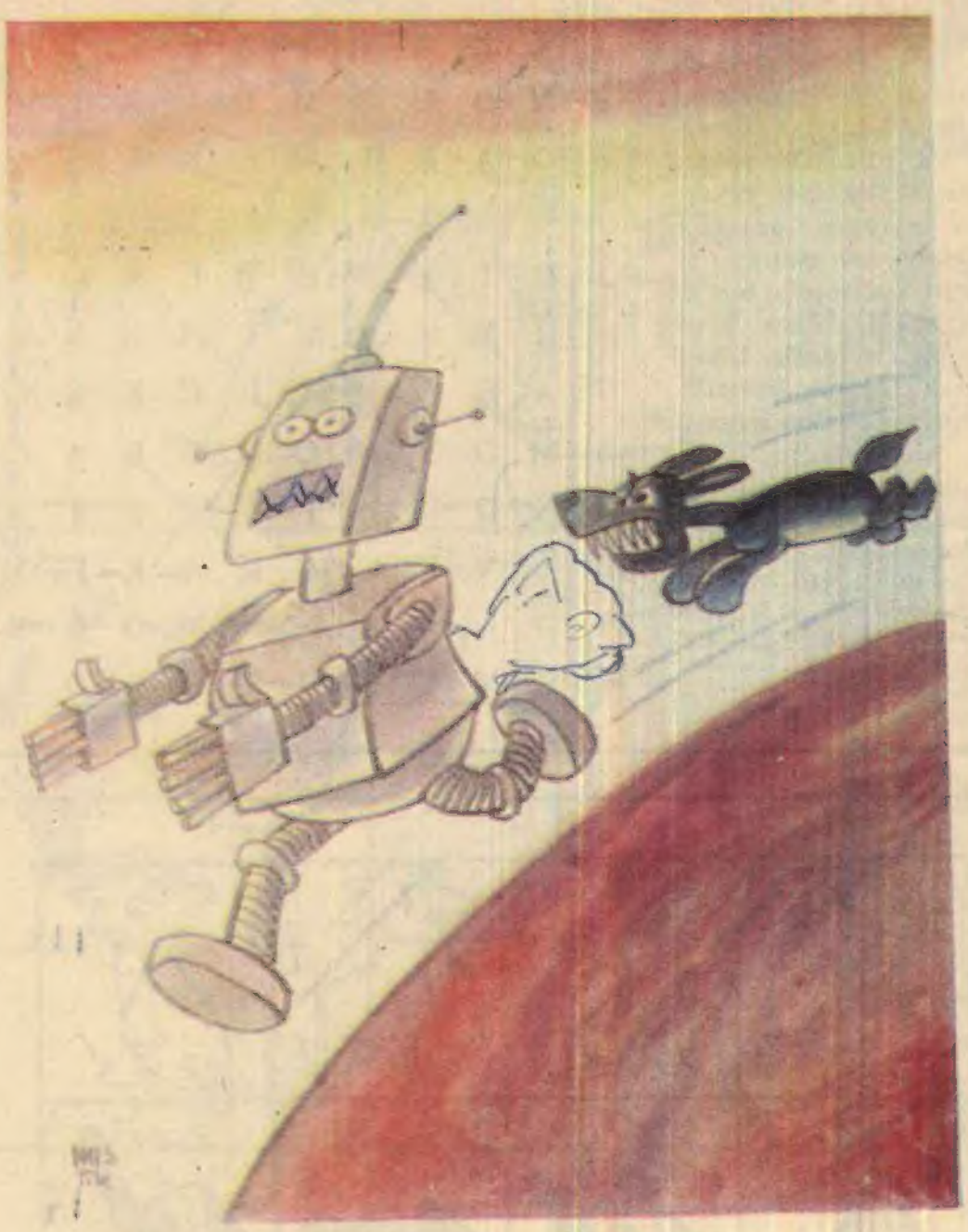

YAZISIZ

mektup arkadaşı

- OKAN ŞENÇELİK: Yaşım 12. Pul ve eski para biriktiririm. Bu uğraşıyla ilgilenen arkadaşlarla yazışmak istiyorum.
  Adres: Beşikçiler Cad. Sibel Ap. A Blok 6/16 Muradiye – BURSA
- SEVİL SÜMER: Yaşım 10. Pul ve peçete biriktiririm. Jimnastik ile ilgilenirim. Kitap okumayı severim. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Hoşdere Cad. Didem Ap. 67/9 Y. Ayrancı – ANKARA
- CAFER KOCABAŞ: Yaşım 13. Kitap okumayı, gezmeyi, futbol oynamayı severim. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum.
  Adres: Çimentepe Mah. 134/1 No:3 B. Çiğli – İZMİR
- İHSAN YALÇINKAYA: Yaşım 15. Boş zamanlarımda futbol, basketbol oynarım. Yurdumuzun çeşitli yörelerinden arkadaşlarla yazışacağım.
  Adres: Pamukpınar Öğretmen Lisesi 3/F 584 Yıldızeli – SİVAS
- DERYA SIDALI: Yaşım 11. Ortaokul öğrencisiyim. Peçete, pul ve kart biriktiririm. Yüzmeyi, kitap okumayı, müzik dinlemeyi severim. Yazışmak istiyorum.
  Adres: İçel Ap. K.1 No: 10 Pozcu – MERSİN

YANITLAR

- 7 BENZER: (1) Sopa tutan adamın şapkasından çıkan süs ile kulübenin sağındaki direk. (2) Solda, stadyumun tepesindeki bayrak ile kardan adamın sağ cebi. (3) Adamın elindeki sopanın tüyleri ile kardan adamın sağ kolundan çıkan püskül. (4) Trampetin solundaki çit ile kardan adamın sağ kolundaki yama. (5) Sopa tutan adamın ceketinin ön işlemeleri ile kulübenin solundaki çamaşır ipi. (6) Trampet çalan adamın sağındaki boru ile kardan adamın ağzı. (7) Trampetçinin sağ elindeki sopa ile çamaşır ipini tutan soldaki sopa.
- 8 FARK: (1) Arabanın arka çamurluğu. (2) Yolun sağ kaldırımı (3) Direksiyonun içindeki çubuk. (4) Arabanın arka kapısının sağ kolu. (5) Arabanın arka sağ penceresi. (6) Arka tekerleğin ön cantı. (7) Arabanın ön çamurluğunun iç kısmı. (8) Sol üst köşedeki dağ kıvrımı.
- YUMURTALAR: Ortadaki yumurta: C, sağdaki yumurta, A, Soldaki yumurta, B.
- KARE BULMACA: Soldan sağa: 1) Mendirek. 2) İle—Lana. 3) Nam — Aç. 4) Reçete. 5) Aruz — Lam. 6) Tiz. 7) Üç — Nisan. 8) Rimel — Şa. Yukarıdan aşağıya: 1) Minyatür. 2) Ela — Çi. 3) Nemrut. 4) Ezine. 5) İlaç — Zil. 6) Reçel. 7) En — Talaş. 8) Kalem — Na.
- NOKTA İLE ÇİZGİ: Altta solda, iki nokta arasında olan şekil.
- SÖZCÜK AVCILIĞI: Uranyum (B—4 düz sağa), Potasyum (D—1, düz aşağı), Kobalt (A—1, çapraz aşağı), Tuz (D—3, çapraz yukarı), Amyant (A—7, çapraz yukarı), Pirit (J—2, düz sola), Boksit (I—5, düz yukarı), Titan (I—1, düz sola), Volfram (A—2, düz aşağı), Kalay (H—10, çapraz yukarı), Çinko (E—8 çapraz yukarı), Antimon (G—9, düz sola), Manganez (J—10, düz yukarı), Mika (J—10, düz sola), Bakır (H—8, çapraz aşağı), Altın (B—11, düz sağa), Kükürt (I—12, düz sola), Civa (D—10, düz sola), Krom (J—11, düz sola).
- CASUSLAR SAVAŞI:

A	B	C	D
D	C	B	A
B	A	D	C
C	D	A	B

OKURDAN OKURA

Bu, sizin sayfanız... Şiirlerinizi, yazılarınızı, resimlerinizi ve kendi fotoğraflarınızı bekliyoruz.

ORMAN NE GÜZEL!.. NE GÜZEL!..

Şimdi orta ikinci sınıftayım. Ama hala orman deyince anaokulunda öğrendiğimiz bir şarkıyı anımsarım:

"Kestane, gürgen, palamut
Altı yaprak, üstü bulut.."

Bu dizeler bana gür yapraklı serin gölgeli, mis gibi havası olan çam kokulu ormanları hatırlatır. Ama böyle ormanlar Türkiye'mizde kesile kesile, yana yana pek az kalmıştır. Oysa ki bebelerin beşiği, dedelerin bastonu, en konforlu konutların süsü, en sade evlerin gereksinmeleri olan ağaç ülkenin endüstrileşmesinde çok önemli bir etkendir. En yakınımdan başlarsak şu elimdeki kurşunkalem, üzerine yazdığım kağıt, annemin ocağı yakarken kullandığı kibrit, üzerine oturduğum sıra, okul araç ve gereçlerimi içeren kitaplığım hepsi orman ürünü değil mi?

Sadece endüstri ürünü olmayıp erezyon yoluyla toprakların denize sürüklenmesini önleyen güzelim ormanları bilinçsizce yakacak olarak kullanmaktayız. Bu yüzden yemyeşil tepeler, çeşit çeşit ağaçlar tükeniyor. Yurdumuz çöl görünümü alıyor. Ormanlarımızın tükenmesinde dikkatsizce atılan bir sigara, çobanların yaktığı ateş, pikniklerde söndürülmeden bırakılmış ocaklar büyük yer tutar. Kendi malımıza verdiğimiz değeri ormanlara da vermeliyiz. Bugün pek çok ileri ülkeler kalkınmalarını ormanlara borçludur.

Orman okul şarkılarından, halk türkülerinden, oyunlardan ozan deyişlerine ve yontuya kadar pek çok güzel şeye konu olmuştur.

"Öt benim sarı tamburam
Senin aslın ağaçtandır."

dizelerini pek çoğumuz biliriz.

Bahar ve yaz aylarını hepimiz özlemle bekleriz. En büyük eğlencemiz kış aylarının bunalımından, şehrin kirlenmiş havasından kurtulmak için ormanlara açılmaktır. Yine şarkımızı söyleyelim:

"Gel sen burda derdi unut
Orman ne güzel, ne güzel..."

ELİF AKYILDIZ

KÂHYA

Zengin bir adam evinde vazo kırmış. Kâhyası da ona:

— Vazoyu neden kırdınız beyefendi. Yazık değil mi? demiş.

Adam da buna karşılık:

— Sana ne? Sen benim keyfimin kâhyası mısın?

Uşak dayanamayıp:

— Rica ederim beyefendi. Ben sadece evinizin kâhyasıyım, demiş...

ÖZGÜR ULUDÜZ

KEDİM

Kedimin adı İncik
Gözleri mavicik
Tüyleri pamuk gibi
Bağırır miyav miyav.

Sevinirse kuyruğunu sallar
Fare gördü mü hemen atlar
Sütü çok sever
Bağırır miyav miyav.

NİLİFER ÇETİN

RÜYA

Bir rüya gördüm dün gece
İnandım, yaşadım içinde
Her şey hakikatti sanki
Ama uyanınca her şey
bitiverdi.

Herkes barış içindeydi
rüyamda
Tüm mevsimler bahardı
Ağlamıyordu kimse
Açlık yoksulluk yalandı.

ELVAN ARLIHAN

ANNEM

Beni sevdin, okşadın
Başucumda bekledin
Neyin var yavrum dedin
Bir tanem anneciğim

MÜZEYYEN KANLIOĞLU

TÜRKİYEM

Her sabah doğan güneş,
Her sabah öten kuş,
Her sabah açan çiçek,
Her sabah kırlarda
zıplayan koyun
Her sabah dağlarda
otlayan keçi,
Her sabah sürüsünü kırlara
götüren çoban,
Her sabah neşelenen
insanlar,
Her sabah gümüş gibi
parlayan sahiller
Her sabah sahillere vuran
deniz,
Türkiyemi bir kat daha
güzelleştirir.

BEYZA ZEYTİNOĞLU

Ayşe Süngü

HAYVANLAR ANSİKLOPEDİSİ

25

DEVEKUŞU

Devekuşu, kuşların en büyüğüdür. Erkek devekuşlarının yüksekliği 240 cm, ağırlığı ise 140 kiloya yaklaşır. Dişi devekuşlarının tüyleri kahverengidir. Erkek devekuşları, dişisine karşın, siyah, beyaz tüyleriyle daha güzel kuşlardır. Devekuşları uçmazlar. Uzun ve güçlü bacakları vardır. Çok hızlı koşarlar. Ayağında yalnız iki parmağı olması nedeniyle öbür kuşlardan ayrıcalık gösterirler. Çöllerde ya da çalılık yörelerde yaşarlar. Devekuşu, uçamadığı için düşmanlarından hızlı koşarak kaçabilirler. Zorunlu kalınca tekme atarak savunma yaparlar.

Günümüzde vahşi devekuşları özellikle Afrika'nın doğu bölgelerinde yaşarlar. Yiyecek ararken sürüler biçiminde dolaşırlar. Meyve, tohum ve yapraklarla beslenirler. Sindirime yardımcı olması için kum yutarlar. Kum, sindirim kanalının üzerinde bulunan kaslı ve öğütücü bölüme gider. Yiyecekler bu bölümde öğütülür. Devekuşlarının belirli bir üreme dönemi yoktur.

TEMEL REİS

İRİKIYIM

BUGÜN ÇOK ŞANSLI BİR GÜNÜMDEYİM
DAHA OBURLA KARŞILAŞMADIM..

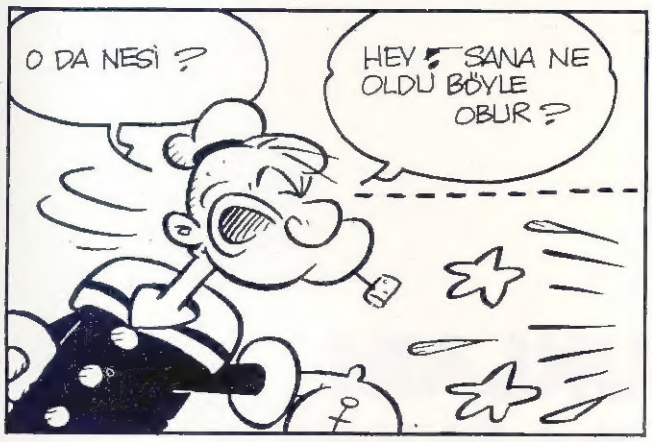
O DA NESİ ?
HEY ! SANA NE OLDU BÖYLE OBUR ?

BİRAZ ÖNCE BASİT BİR ŞEY BULDUM !
?
HAYROLA.. YENİ BİR BOMBA MI BU ?

YOK CANIM..SADECE BİR DERS !
YOKSA YENİDEN OKULA GİTMEYE Mİ BAŞLADIN ?

HAYIR ! AMA ÇOK DİKKATLİ OLMALIYIM ...
?
SANA KAMYON MU ÇARPTI ?

ŞİMDİ ANLIYORUM ...
2-5

HAMBURGER ISMARLAMASINI İSTEDİĞİM İRİKIYIM, KADIN SANIRIM ET YEMİYORDU...
İŞTE, ŞİŞKO YİNE ORADA. KOCAMAN BİR DOMUZDAN HİÇ FARKI YOK ...
?
?
BUD ALLENDORF